www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 20-го жовтня 1917. Ч. 124. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, October 20, 1917. No. 124.

ПРЕЗ. ВІЛСОН РЕЧНИКОМ АЛЇЯНТІВ.

Німці полонили 10.000 російських жовнірів. -- Дреднот „Слава" затоплений.

800.000 австрійського і німецького війска вислано проти Італії.

Князь Більов має обняти становище німецького державного канцлера.

Вісти з України.

—o—

В КИЄВІ БУДУЮТЬ ГРЕЦЬКО-КАТОЛИЦЬКУ КАТЕДРУ.

(Телєграма Пресового Бюра при Українській Центральній Раді до „Свободи").

Київ, 15. жовтня. — Українське Пресове Бюро просить Вас переслати сю телєграму до наших епископів у Філядельфії і Вінніпегу, а також до всїх українських часописий, навіть у Бразилії. Ми будуємо грецько-католицьку церкву в Києві і бажаємо єдинити її в сім роцї. Кошти величезні. Жертви понищо дуже скупі. Просимо о безпроволочну поміч.

Адреса:

KIEV, MANAGER OF BANK, ALEXANDER STEPANENKO, KEEPING OF ACCOUNT No. 140 SOYUZ BANK, COMMITTEE OF GREEK-CATHOLIC CHURCH IN KIEV.

Сьвящ. Цегельський.

—o—

Письмо з Пресового Бюра при Українській Центральній Раді до „Свободи".

Ч. 39.

Київ 31. липня 1917 року.

Шановна Редакцїє!

Пресс-Бюро при Українській Центральній Раді одержало від Стокгольмського Українського Бюра телєграму з запрошенєм вжити заходів, щоби всї українські часописи надсилались до зазначеного Українського Бюра в Стокгольмі. Адреса: **Sweden, Stockholm, Ukrainian Bureau Kungsgatan Stockholm.**

Тому Пресс-Бюро при Українській Центральній Раді звертаєть ся до всїх редакцій і инших видавництв друкованого українського слова з просьбою надсилати всї свої видани до зазначеного Українського Бюра в Стокгольмі в двох примірниках. Се в інтересї національної української справи. Бажано, щоб надсилано було всї видани Вашої часописи з перших днів революції.

—o—

При сім Пресс-Бюро просить посилати видання заказною (рекомендованою) кореспонденцією, щоби бути певним, що видання одержуєть ся.

Також Пресс-Бюро при Українській Центральній Раді просить не забути й на нього та надсилати свої видання і йому.

Між иншим просимо помістити в Вашій часописи слїдуюче оголошенє:

Українцї! Мусимо охоронити памятки нашої дїяльности.

Пресс-Бюро при Українській Центральній Раді запрошує всї українські організації і окремі особи надсилати всї книжки, відозви, афіші, а також фотографії та ілюстрації і все, що тільки торкаєть ся українського руху, в 2-х або 3-ох примірниках.

Завідуючий Пресс-Бюром:

Косинин.

Інструкція ґенеральному секретаріятови України.

Російське тимчасове правительство видало слїдуючу тимчасову інструкцію українському ґенеральному секретаріятови:

§ 1 — До порішеня питаня про місцеву управу установчими зборами в справах управи Україною висшим органом тимчасового правительства є ґенеральний секретаріят, назначений тимчасовим правительством за згодою Української Центральної Ради.

§ 2 — Повновласть ґенерального секретаріяту розтягаєть ся на губернії: київську, волинську, подільську, полтавську і чернигівську з виїмком повітів мглинського, сураж-ського, стародубського і новозибковського; вона може бути розтягнена й на инші губернії та їх части, коли зорганізовані на постановах тимчасового правительства земські інституції будуть бажати сього.

§ 3 — Ґенеральний секретаріят складаєть ся із ґенеральних секретарів: а) внутрішних справ, б) фінансів, в) рільництва, г) просьвіти, ґ) торговлї та промислу, д) праці, е) національних справ і є) ґенеральний писар; крім того при ґенеральнім секретаріяті є для контролї його справ ґенеральний контрольор, який бере участь у всїх засїданях ґенерального секретаріяту з правом рішаючого голосу. З числа секретарiятів не меньше 4 повинні бути обсаджені особами, які не належать до української національности. При секретаріяті національних справ установляєть ся три уряди заступників секретаря тому, щоби всї чотири найбільші національности на Україні мали кожда свого представника в особі секретаря або одного із його заступників.

§ 4 — Ґенеральний секретаріят розглядає, виготовляє і предкладає до потвердженя тимчасовому правительству всї проєкти, які відносять ся до житя краю і його управи. Сї проєкти, ще заки їх предложить ся тимчасовому правительству, можуть бути віддані під осуд Української Центральної Ради.

§ 5 — Повновласть тимчасового правительства в справах місцевої управи, яка входить в компетенцію справ вичислених у § 3-тім, переводить ся в житє за посередництвом ґенеральних секретарів. Близше сї справи пояснить ся осібним додатком.

§ 6. — Зі всїми справами, означеними в § 5-тім, місцеві власти краю звертають ся до ґенерального секретаріяту, котрий по зносинах з тимчасовим правительством передає його розпорядженя і приказы місцевим властям.

§ 7 — Ґенеральний секретаріят представляє кандидатів на правительственні уряди, дїлане котрих входить в круг означених в § 5-тім справ, і котрих обсаджуєть ся по назначеню тимчасовим правительством.

§ 8 — Зносини висших державних установ і окремих горожанських урядів зі секретаріятом і окремими секретарями, після приналежности, а також зносини секретарів з висшими державними установами і урядами відбувають ся за посередництвом спеціяльно назначеного тимчасовим правительством комісаря України в Петрограді; в такийсамий спосіб передаєть ся законодатні пропозиції і проєкти, які відносять ся лише до місцевих справ України, як також заходи загально державного значіня, які повстали в окремих урядах, або які обговорюють ся міжурядовими і урядовими комісіями і з приводу їх особливого відношеня до України вимагають участи представника управи комісаря в названих комісіях.

§ 9 — В наглих случаях і в яких не можна зволїкати висші державні установи і уряди доносить свої розпорядженя місцевим властям безпосередно, повідомляючи рівночасно про сї розпорядженя секретаріят.

Міністер-предсїдатель **Керенський.**
Міністер справедливости **Зарудний.**

Петроград, 17. серпня 1917.

В РОСІЇ.

—o—

Німці затопили воєнний корабель „Слава".

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕТРОГРАД, 18. жовтня. — Рапорт ґенерального штабу доносить, що в Ригськім заливі прийшло між російськими і німецькими кораблями до битви на морі.

Російський воєнний корабель „Слава" потонув, поцїлений кілька разів понизше поверхнї води. Майже всю залогу виратувано завдяки російським торпедовцям.

Урядовий звіт ґен. штабу звучить: „Здобувши контролю над каналом Ірбе, неприятель вдер ся в ночи до Ригського заливу, де вчера досьвіта спостерегли їх наші патрульні кораблі, які були приневолені уступити перед ворожими кружляками і торпедовцями назад до проливу Моон. Наші воєнні кораблї: „Гражданін" і „Слава" та кружляк „Баян" виплили на стрічу з ворогом до Ригського заливу і прогнали своїм огнем передну його сторожу.

Небаром прийшло до стрічі з головними ворожими кораблями і до боротьби. Між тими находили ся два дредноти кляси „Гросер Курфірст" (по 25.000 тон).

Підчас битви неприятель держав ся тактики, стріляючи на віддаль поза стріл наших гармат; його стріли були дальші ніж стріли гармат на наших старих лінійних кораблях. Помимо очевидної переваги ворога наші кораблї боронили візду через довгий час і доперва сильні ушкодженя, спричинені огнем його дреднотів, приневолили нас цофнути ся назад до проливу Моон.

„В наслідок кількох стрілів в корабель понизше поверхнї води воєнний корабель „Слава" потонув. Торпедовцї виратували майже всю залогу.

„Підчас битви наші побережні батерії при вході до проливу Моон розігнали своїм огнем торпедовцї неприятеля, які старались зблизити ся до наших кораблів. Опісля одни з неприятельських дредотів звернув огонь на сї батерії і в короткім часї вони були безчинні.

„Инша частина нашої фльоти в проливі Моон здержувала сильний напад ворога від півночи зі заду наших воюючих кораблів. Сї зусила неприятеля не були успішні.

„Нараз велике число ворожих літаків почало кидати бомби на наші кораблї і на пристани островів, які доси находять ся в руках наших військ. Ми зістрілили один літак.

„На полудневo-західнім побережу острова Даґо неприятель знова висадив кілька малих відділів війска, але їх принято огнем і вони повернули скоро назад на кораблї. Небаром опісля неприятель сильно острілював се місце з кружляка і дреднота кляси „Кайзер".

„Воєнні операції неприятеля на острові Езель в останних 24 годинах довели до цїлковитого занятя острова. Перед опущенем острова знищено все, що могло мати якунебудь воєнну вартість.

„У вівторок в ночи „цепелїн" перелетів понад Пернов (над Ригським заливом, 100 миль на північний схід від міста Риги) і кидав бомби. Шість домів знищено".

—

(„Слава", побудована в 1903 р., була дреднотом давного типу, 13.516 тон, 397 стіп довгим, 76 стіп високим і 26 широким. Головне його зоружене складало ся з 4 12-цалевих і 12 6-цалевих гармат, а його скорість виносила 18 миль. Повна залога числила 825 людий.

Німці полонили 10.000 російських жовнірів на острові Езель і здобули 50 гармат.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛЇН, 18. жовтня (через Лондон). — Німецькі війска здобули острів Моон, як се доносить вечірний урядовий звіт.

Попередний урядовий звіт доносив, що частина німецької фльоти переправила ся наперед через поля мін в Ригськім заливі в напрямі до полудневого виходу проливу Моон. Тут прийшло до короткої битви з около 20 російськими кораблями, які опісля уступили в напрямі проливу Моон.

Російська фльота в Ригськім заливі находить ся в засїдцї Німців. Німецькі воєнні кораблї засїли ся у східній части проливу Касар, на північ від острова Езель, і замикають перейзд на захід.

Звіт звучить:

„Перечислене воєнної добичі, взятої на острові Езель, дало дотепер отсей вислід: **10.000 полонених, які походили від двох дивізій; лише кількасот утїкло на остров Моон; 50 гармат, між тими кілька неушкоджених тяжких побережних і полевих батерій; велика скількість оружа і инших воєнних матеріялів.**

„Частина нашої фльоти передерла ся через поле мін в напрямі полудневого візду до великого проливу Моон, де по короткій битві около 20 кораблів російських було приневолених уступити назад. Російські батерії недалеко Вой, на острові Моон, і на побережу Естонії в околиці Вердер змушено до мовчаня.

„Проча часть нашої фльоти чекає у східній части проливу Касар і замикає переїзд на захід".

Анархія і нелад ширить ся по цїлій Росії.

ЛОНДОН, 18. жовтня. — Одною з найбільше непокоючих ознак про положенє в Росії, як се доносить петроградський кореспондент до лондонської часописи „Таймс", є постійно змагаюча ся анархія.

Вісти з губернїй з кождим днем гірші. Під великим чорним заголовком „Анархія" подають часописи виказ коротких телєґрам про випадки в краю.

Заворушеня в Харкові, які розпочали ся під впливом „чорних духів", і в инших містах довели вкінци до зрабованя і попаленя державних складів алькоголю.

Майже у всїх повітах могилївської і саратівської губернії, як се додає кореспондент, прийшло до поважних заворушень між селянами. Селяни забирають не лише землю, але й будинки і худобу.

Ташкент вже від тижня не має зелїзничого полученя з Петроградом. В тім часї самозванчий комітет взяв у свої руки власть і господарив містом, доки не прибули війска експедиції зі Самари. Головні провідники ворохобні вважали за відповідне повтікати.

„В Петроградї, — каже кореспондент — відносини настали трохи лїпші. Поліція пошукує за 18.000 кримінальниками. Число підозрілих місць і нічних клюбів зростає. Гра в карти сильно поширила ся. В одним клюбі найнизша ставка виносить 10.000 рублів. Випадки рабунку лучають ся часто. Виглядає однак, що ніхто нічим не журить ся".

Кореспондент з Одеси телєграфує до „Таймсу", що в Бесарабії прийшло до великих заворушень. Богато погромів мало місце в провінціональних містах і до великих заворушень прийшло в місцевостях, в яких є брак поживи.

Німці мають намір заняти Аляндські острови.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

КОПЕНГАҐЕН, 18. жовтня. — **Воєнні операції фльоти і армії проти Аляндських островів будуть правдоподібно найблизшим кроком німецького штабу.**

На таке припущенє вказують стратеґічні дискусії в ріжних німецьких часописях з приводу занятя острова Езель, які виказують потребу замкненя Фінського заливу, маючи підстави для воєнних кораблів як на півночи так і на полудне від візду до заливу.

(Аляндські острови, яких є 80, лежать в заливі Ботнійськім, на північ від Фінського заливу).

—o—

Алїянти хочуть зробити Вілсона провідником.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 18. жовтня. — Перед дійсними вістками, які дотичать воєнної конференції алїянтів в Парижи, дадуть ся завважити в тутешних дипльоматичних кругах алїянтів змаганя, які вказують на конечність, **щоби президент Вілсон зістав признаний провідником у всїх будучих справах загального характеру з огляду на війну.**

Виказують, що значні і далекосяглі користи осягнено би через те для спільної справи. Між тими є слїдуючі:

Меньше або більше противорічні собі заяви державних мужів алїянтів щодо цїлий війни були би скристалїзовані в добре означену формулу, яку вже ясно поставив президент Вілсон.

Безпосередний і важний додатний вплив здобудеть ся в Росії, яку тепер роздирають суперничі партії, ведучи колотнечу щодо воєнних цїлий.

Арґумент німецького правительства перед своїм власним народом, що його вороги ведуть війну „в заборчих цїлях", зовсїм упав би.

Змаганя Злучених Держав і алїянтів, щоби ослабити віру німецьких союзників в справу пруського мілїтаризму, були би значно улекшені.

Зі становища міжнародної полїтики серед теперішних відносин не було би лїпшого кроку, як зробити і признати президента Вілсона провідником в справах будучої воєнної полїтики.

—o—

Німецькі союзники кинули 40 дивізій на скріпленє італійського фронту.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ВАШІНҐТОН, 18. жовтня. — З Риму наспіла телєграма отсього змісту:

„Італійська головна команда одержала інформації, що Австрійцї і Німцї перенесли зі східного фронту 40 дивізій на фронт італійський.

„Присутність нових німецьких, турецьких і болгарських полків на сїм фронті вже стверджено. Більша часть тих війск є звернена на висоточну Баінсіца, здобуте котрої, як се признають німецькі і австрійські критики, є найбільше небезпечне зі всїх фронтів в Европі".

(Продовженє на сторонї 3-ій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Заучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовлення належить долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

Сьвітлій XIV. Конвенції У. Н. Союза щирий привіт і найсердечнійші желаня засилає

Редакція.

З біжучої хвилі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Старокрасві часописи подають зміст розмови німецького канцлєра, д-ра Міхаеліса, з австрійським міністром заграничних справ, ґрафом Черніном, підчас їх першої конференції у Відни.

Канцлєр мав говорити про пляни сформовання Середної Европи, а вкінци торкнув ся спеціяльно польської справи. Він мав заявити Чернінови, що Німеччина згодить ся на автономію, а навіть на независимість Польщі, але Польщі без Познаня і Гданьска. Німеччина годить ся також на прилученє Галичини до Польщі. Така Польща мусіла би бути у військовім союзі з Берліном, Віднем і Будапештом.

Крім сього др. Міхаеліс зложив заяву, що Німеччина годить ся, щоби східна границя Польщі йшла так, як тепер іде боєва лінія, **але з тим застереженєм, що вилучить ся території Литви, Курляндії, України і Білоруси.**

Українці вже не є „Малоросами", як нас хибно називали наші вороги, але є таки Українцями.

Таксамо Білорусини вже не є більше „Белоруссами", але таки Білорусинами. Білорусинами називали і називають вони себе самі. Се видно в їх ріжних маніфестах і відозвах до Української Центральної Ради в Києві.

Як Українці, так і Білорусини стремлять до самостійного житя. У Мінску (столиця Білоруси) заснував ся Білоруський Комітет, на взір Української Центральної Ради, який і працює на тій самій плятформі, що У. Н. Рада. Білоруський Комітет жадає національно-територіяльної автономії для Білоруси.

* * *

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецькі власти позволили видавати у Вильні білоруську часопись „Гоман". Із сеї нагоди німецькі часописи пишуть, що таке становище німецьких властий мусить отворити сьвітови очи і вказати, що над жерелами Двини і Німану будить ся до нового національного житя старинний нарід зі своєю власною мовою.

Ворогом Білорусинів є ніхто инший, лише Поляки. Москалі і Німці, Українці і Литовці признають Білорусинів за окрему націю, яка має свою минувшину, свою і історію, свої традиції і свою сьвітлу будучність. Лише одинокі Поляки кажуть старим звичаєм, так як колись говорили про Українців, що Білорусини не мають своєї історії, своєї мови, що вони є навіть частию „вєлькєго польскєго народу", і через се вони мусять бути злучені з Польщею...

Але тепер даремні всї їх зусиля! Часи Ягайлонів безповоротно минули!

Перед Конвенцією.

Яка буде сьогорічна, 14-та з ряду конвенція Українського Народного Союза?... Буде така, якою її зроблять делеґати поодиноких відділів нашої орґанізації.

Слушно звертали увагу деякі автори конвенційних проєктів, що на делеґатів спадає дуже велика відвічальність: відвічальність перед власною совістию, відвічальність перед місцевими відділами, відвічальність перед цілим У. Н. Союзом, відвічальність перед цілим українським народом, відвічальність перед історією, а нарешті відвічальність перед законом нашої нової вітчини.

Не так то легко вивязати ся з усїх тих відвічальностий; не так то легко сповняти уряд народного заступника... А одначе ми віримо, що ся конвенція не принесе нікому встиду.

Відділи нашої орґанізації вибирали на делеґатів людий розумних, сьвідомих своїх прав і обовязків. Ті делеґати, вдумавши ся як слїд у важність свого уряду, не спустять з ока всього того, що має принести хосен нашому загалови. Ті народні заступники не забудуть, що У. Н. Союз має вже свою власну, 23-лїтну історію; не забудуть, що У. Н. Союз стоїть тепер на тривких підвалинах; не забудуть, що на сю нашу найстаршу народну інституцію звертає свої очи не тільки наша суспільність в Америці, але й весь український нарід по другім боцї океану. Все те наші делеґати мати-муть на увазі, отже — чого нам боятн ся за вислід XIV. конвенції У. Н. Союза?

Вороги нашої орґанізації, особливо деякі панки, що то „не сїють і не орють", а хотїли би поживити ся народним добром, хвалять ся публично, що вони на теперішній конвенції У. Н. Союза будуть мати... великий голос! Як би наш нарід не знав „патріотизму" тих панків, як би наш нарід не знав, що „порожна бочка гудить", як би наш нарід не знав, яка доля чекає нашу найстаршу і найбільше заслужену інституцію, на чужині, колиб вона дістала ся в руки нахабних крикунів, — то тоді „інтернаціональні" панки і підпанки може би дещо і вскували... Але що наш нарід не так то легко вреть ся до чужих богів і не так легко випускає зі своїх рук придбане собою добро — то „панове без вітчини" будуть мусїли вертати ся зі своїм „евангелієм" назад до... бейзментів.

Наші „інтернаціонали" грозять, що вони на теперішній конвенції У. Н. Союза поскидають всїх старих урядників, а виберуть нових — своїх. І знова пусті перехвалки! Правда, делеґати можуть (бо мають право) вибрати деяких нових людий до головного уряду; можуть навіть вибрати цілий головний уряд новий, — але чи за новими урядниками їм прийдеть ся шукати аж по „інтернаціональних бейзментах"?... Хибаж на конвенції (а хоч би й позе конвенцією) не буде своїх людий, спосібних на даний уряд, чесних, ретельних і випробуваних в народолюбстві? Хибаж справдї У. Н. Союзови грозить якась небезпека, або й руїна, без „опіки" чванливих галабурдників?...

Ми за долю своєї дорогої орґанізації зовсїм спокійні. Український Народний Союз давав собі раду тоді, коли в Америцї не було і слїду з „панів без вітчини", то й тепер — при божій помочи — поведе себе туди, куди йому треба. У. Н. Союз стояв на ґрунтї **народнім** через 23 роки і се йому не пошкодило... Чомуж тепер він мав би міняти свій прапор, свої цїли, свої кличі, свої традиції? Чи може тому, що його діяльність не подобала ся кільком вітрогонам? — Пусте!

Ми віримо в силу свого духа, віримо в здоровий розум нашого народу, віримо в його патріотизм, і через те **віримо в сьвітлу будучність Українського Народного Союза!**

Високоповажаним Делеґатам, Делеґаткам і Урядникам XIV. конвенції У. Н. Союза желаємо як найбільше витривалости у їх тяжкій праці і як найкрасших успіхів з їх нарад. Поводїть ся на конвенції і радьте так, як Вам диктує Ваша совість і Ваше серце, а тоді дїждете ся за свої труди відповідної нагороди. Наш нарід очима душі бачить, хто його приятель, а хто ворог. Наш нарід зуміє оцїнити Ваші для нього заслуги і з глибини свого вдячного серця скаже Вам щире й сердечне: спасибіг!

Най жиє XIV. Конвенція Українського Народного Союза!

Най жиє Український Народний Союз!

Най жиє вільна й независима Україна!

Як виглядає господарка у Федерації.

(Докінчене).

Що лиха фінансова господарка панів з Федерації мусїла відбити ся також на самій орґанізації, се є річию зовсїм природною. Фінансова господарка панів з Федерації підкопала цїлковито повагу тої орґанізації і нинї Федерація не представляє властиво нікого. Нинїшна Федерація — се гурток людий, яких дібрали собі до компанії панове Січинський і Цеглинський.

Щоби не бути голословними, приглянімо ся близше, які люди є в теперішнім заряді Федерації, кого вони заступають і хто їх покликав.

Нераз приходило се чути на вічах, як панове Січинський, Цеглинський, Ревюк і инші федераційні референти на ціле горло кричали: ми, уряд Федерації, вийшли з волї народу; нас потвердив загально український сойм в Ню Йорку; ми є одинокі дійсні представники українського народу в Америці і т. д. і т. д.

А тепер подивім ся, чи правду говорили сї панове, чи дійсно нинїшна Федерація вийшла з волї народу?

Перших 15 представників, членів загального українського комітету, були вибрані перед соймом на підставі голосовання по товариствах. Відтак їх вибір був затверджений соймом. Крім того на самім соймі доповнено число членів заг. укр. комітету 7 новими членами. Разом було 22 членів і всї вони зістали признані на соймі першим головним урядом Федерації Українців. (Уконституоване головного уряду відбуло ся другого дня сойму вечером в льокали „Української Бесїди", але тодїшний секретар Федерації, пан Січинський, навіть свого протоколу зовсїм не оголошував).

В склад першого головного уряду Федерації Українців вийшли були слїдуючі особи:

Ів. Ардан, Ів. Артимович, Мих. Байдюк, Жигм. Бичинський, Ів. Бородайкевич, **Евг. Василенко, Лев Весоловський,** Ст. Гладкий, Наталїя Гриневецька, др. Ст. Гриневецький, Петро Задорецький, Дм. Капітула, Вол. Лотоцький, Вол. Малїєвич, Вас. Мормик, Ом. Ревюк, др. Вол. Сїменович, **Мир. Січинський,** Ос. Стеткевич, Юр. Хиляк, Іл. Чорний і Сем. Ядловський. — **Разом 22.**

А тепер порівнаймо з ним теперішний головний уряд Федерації. Нинї в склад головного уряду Федерації входять:

Січинський, Цеглинський, п-на Бабій, Шургот, **Весоловський,** Кузїв, Процик, Станько, Киба, Луців, Белнів, Вацлавський, **Василенко,** Заплатинський, Стечишин, Кунька, др. Білик, Е. Струтинська, Болюх, Кравчук, Саламандра, Вишньовський, Вавришин, Репен, Луцак, Корнат, Бучацький, Лївач, Цимбалїстий, Корда і Климович. Разом 31.

Порівнаймо оба викази членів, а побачимо, що на 22 членів колишного головного уряду Федерації остало ся **всього трох,** а іменно: Січинський, Василенко і Весоловський.

Деж подїли ся ті, котрих вибрав нарід і сойм? Чому їх імен не знаходимо анї в списї членів головного уряду, анї навіть у списї учасників останних зборів? Та се не трудно відгадати. Члени головного уряду Федерації, видячи поступоване і господарку „босів" Федерації, пп. Цеглинського, Січинського, Ревюка і т. п., почали з Федерації одні виступати, а другі утїкати. **Відпоручники Укр. Нар. Союза були одинокими членами головного уряду Федерації, які виступили, подаючи причини виступленя зовсїм ясно і отверто до відома загалу.** Прочі члени утїкали з Федерації. Кажемо виразно утїкали, бо уступаючи, вони не мали на стїльки відваги, щоби „босам" з Федерації сказати правду в очи.

Ми не думаємо наводити причини виступленя кождого члена зокрема, але згадаємо лише про кількох головнїйших.

Др. Сїменович прислав свою резиґнацію з предсїдательства і взагалї з уряду у Федерації письменно підчас останних зборів. Яко причину він подав брак часу і велике віддалене (?) (скромний викрут, якого уживаєть ся тоді, коли не хочеть ся сказати правди).

Отець Ардан виступив вже десь перед 5 місяцями і подав яко причину хороби. (Що отець Ардан є вже від довшого часу хорий і то небезпечно, се річ загально звісна).

Пан Ревюк виступив з уряду ще на самім початку основаня Федерації. Свою резиґнацію він свого часу оголосив був навіть в „Свободї", і домагав ся від Федерації її проголошеня. Які були причини виступленя п. Ревюка з Федерації, се покриває глибока тайна, про котру знають лише панове Січинський і др. Сїменович. В кождім случаю резиґнація п. Ревюка стояла в тїснїй звязи з ворогованєм проти свого шваґра Січинського. Що відтак стало ся, що оба сї панове знова погодили ся, се також тайна. Але імени п. Ревюка між членами уряду Федерації вже більше не було, хоч він написав і виголосив найбільше лайок і брехонь проти урядників У. Н. Союза і „Свободи", хотячи пімстити ся за те, що йому не віддано до роботи календаря У. Н. Союза на 1917 рік.

Всї прочі члени виступили мовчки, а можливо, що деякі з них може й післали свої резиґнації, але їх, як і всї прочі резиґнації, уряд Федерації нїколи не оголошував.

І заходить питанє, чому всї ті панове повтїкали? Таж прецїнь Федерація — се найголовнїйша, а властиво одинока представительна американських Українців — як се горлають „боси" з Федерації. Кажете, що урядники У. Н. Союза виступили з Федерації задля бізнесу? Алеж задля якого бізнесу виступили др. Сїменович, др. Гриневецький, Лотоцький, Бичинський, Бородайкевич, Задорецький, Байдюк і прочі? Чи може і сї панове мають намір закладати „ексченджі", або може мають якийсь „народний" бізнес, котрого не хочуть Федерації продати?

Відповідь на се така: Всї члени уряду бачили, що з приїздом швайцарського делеґата, п. Миколи Цеглинського, Січинський записав йому не лише свою душу, але й цїлу Федерацію. Вони бачили, як господарить ся у Федерації народним грошем; вони переконали ся, що всякі упімненя і всякі уваги є безуспішні; вони чули, що від часу „Українського Дня" розходило ся щораз більше поголосок про нещадну і марнотравну господарку фінансову; вони бачили, що на офісї Федерації пересиджує цїла громада інтелїґентних і учених пролетарів, яким смердить чесна праця, але які чекають на дурничку — се птиці, які не орють анї не сїють, а прецїнь збирають і жиють. Все те вони дуже добре бачили. Се побачив навіть отець Ардан... Вони се бачили, а видячи се, знали дуже добре, що скорше чи пізнїйше все вийде на верх і що треба буде перед народом за те відповісти. Відси резиґнація, відси утеча решти членів з Федерації. Дивне лише, що доси не втїк ще сам Січинський. Думаємо, що й до того небавом прийде.

І щож було робити? Скликано на 15. і 16. вересня збори делеґатів і окружних комітетів. Головний уряд мав здавати звіт з делеґати мали сьому мовчки прислухувати ся, не маючи права голосовання а рішаня. Між делеґатами невдоволеня Швайцарський делеґат вибавив тоді Федерацію з клопоту, бо сейчас постарав ся о переведене ухвали, щоби дати делеґатам право голосу та право вибору і в сей спосіб перемінив ся зїзд делеґатів на „сойм". Учасники одержали всї права, які по статута Федерації прислугують лише делеґатам соймовим. І в сей спосіб швайцарський делеґат поломив статут Федерації який свого часу сам укладав. Решта пішла гладко, бо всї присутні вибрали себе до головного уряду Федерації.

Зі звіту Федерації виходить, що всї учасників було 58, але кілько між ними було делеґатів і кого вони на зборах заступали, в протоколї Федерації писарі з були написати... Після оповіданя число учасників нібито делеґатів мало бути 4. З тих вибрано до головного уряду 31. Для чого й прочим 10 делеґатам не зроблено тої чести і не вибрано до уряду Федерації, урядовий протокол зі зборів також не подає.

Отсе після понять федераційних „босів" демократичний спосіб творення народних орґанізацій.

Панове Січинський і Цеглинський, задоволені осягненими успіхами, спочивають нинї на лаврах. Нинї пп. Січинський і Цеглинський окружили ся вже такими „представниками народу", яких самі хотїли про яких надїють ся, що вони не будуть шкодити їх „народній роботї" у нутрі Федерації. Але можуть перечислити ся. Може якраз між ними найдуть ся такі одинокі, що відкриють гниль і скажуть „босам" народу в очи те, чого не мали відваги сказати люди, яких обовязком було то вчинити.

Ось-так виглядає нинїшна господарка народних босів.

Кілька слів українським діячам в Америцї.

Одного разу, підчас своєї втечі від царського суду, менї довело ся їхати кілька днів через китайську пустиню Ґобі.

Після кількох надмірно голодних і сухих днів мандрівки і після незвичайно швидкої верхової їзди через згадану пустиню я нарешті зі своїми подорожними дібрав ся до чудового зеленого гаю, під сьвіжими вітями якого притулило ся кілька брудних китайських фанз*).

В звичайнім житю, серед нашого краю такий нужденний гайок, разом з такими брудними хатками, не мав би нїякісенького значіня для людини. Але тоді, після виснаженю нудної сухопутинної по піску і камінях подорожи, той зелений гай запленених дерев з брудними з верха і з середини хатками для мене здавали ся якимось найвисшим щастем, яке я відчував, відпочиваючи там у холодку і жадно впиваючи ся холодною, не солоною, а прісною водою... Я почував себе щасливим, як нїколи.

То було моє орґанїчне щастє... Щастє в задовольненю орґанїчних потреб: втоми, голоду, горячи, спраги — бажаня пити.

Тоді я порівнав оту спрагу свого орґанїчного задовольненя з духовим голодом нашого друкованого слова — там на Вкраїнї... На тій Вкраїнї, з якої я мусїв тїкати: де було закуте в ярмо царського „нельзя" наше рідне слово... наша пісня... наша просьвіта... все... все, що давало лише духову поживу.

Се тягнуло ся твердих і тяжких два роки (1914—1916). Через той період я почував страшний духовий голод і спрагу — жадане рідної живої води...

Таксамо се почувало і все сьвідоме українське громадянство на Вкраїнї.

То був голод духовий — голод друкованого слова.

Та нї! Я їду до Америки... Туди, де воля... право думки (!) і свобідного слова... Я прагнув в те величне коло нашого друкованого слова, яке повинно тут кормити собою та виховувати наше еміґраційне громадянство.

І я приїхав. І відразу, мов в горячої людина поринає в холодну вохкість моря, так і я пірнув в глибінь (!) того так бажаного живого рідного слова.

Але пірнувши в ту живу вохкість, я помилив ся, бо частина поринаючого тїла товкнула ся в те багно, котре було зверха прикрите тим поверховим простором живого рідного слова...

Я людина, котра так прагнула свого слова, рідного згуку та колисаня про край і нарід, що зістав ся там, про його потреби і оті нужди духові, які я переживав. Бо я-ж рахував себе щасливцем дістати ся до жерела свобідного тут розвою.

Та я помилив ся...

Замісць рідного, сьвятого, живого слова, слова поради, чи згадки минулости і сучасности свого краю, замісць кроків на його будучність, — я почув рідне слово, але... таке, котре кидало багном на мої сьвяті почутя... На ті сьвяті національні почутя, котрими виховували ся ми тисячі в юности... На ті сьвяті національні почутя, котрими той нарід, сином котрого я є, жив у сьвідомости своєї істоти і своєї нерозумілости, тобто в звичаях, традиції житя й особистих животіннях...

Замісць почути слова правди, істини, досягненя правди межи людьми, наукі рівности народів, людства і поодиноких осіб — соціялізм, демократизм і т. и. — почув в рідній мові бруд тої науки і вчення... бруд, в який втягли оті вчені наші українські провідники соціялїзму... Бруд на підставі соціялїзму вбивав ся людям з початок знищеня мого матерного почутя, як початок відреченя від свого пригнїченого народу, його розвою і европейської цивілізації.

В імя сего дивного вченя у мене, соціял-демократа в кістках і мозку, виринули дивні розуміня: невже у нас в Европі инакші розуміня соціялїзму та инакші розуміня взагалї на сьвіт, його народи і їх добробут?...

Та нї! Ті грязюки, якими обкидувано мої очах безвинних, щирих українських патріотів (хочаб і національних демократів), та нарешті мене особисто і то безнайменьшої до того підстави, з підлою брехнею, яку громада спростувала.

Ті купи безпардонних нападів, які кидали ся орґаном українського соціялїстичного робітництва на своїх же членів, в людий правди і щирости, так як, межи иншими, кидано багном цїлком безпідставно на соц.-революціонера (але не і авторитетного табору) д. Хаврюка, редактора „Гайдамаків", і той сарказм та начальницький тон, з якими кидано було отї брудні напади, — вказували, що загоняти стість отих осіб зайшла за гори припонору і спинене того напряму хиба можливе стихійною несподїванкою...

Я їду на Вкраїну. Їду з тяжким почутєм за тих бідних робітників і селян, чи взагалї — учнів модерного соціялїзму, які мусять віддати своє „я" на цятку (плямку) поодиноких осіб їх ренеґатсько-українського вченя. Але як міцно витримав наш нарід ярма панщини та царизму і в душі та кістках всеж зістав ся демократом і соціялїстом, так і ті маси нашого українського громадянства, котрі знаходять ся тепер під гіпнозою отих нових ненавидящих національно-культурний розвій нашого народу і значить — краю, України — модерністів, витримають новий їх забобон.

Не забувайте, що вчене Христа, будучи підшите поганством і нерозумним проведенєм його в житє химерними вчителями його, було гальмови науки і свого совершенства.

Не підшивайте-ж і Ви, провідники **українсько - „американського" соціялїзму,** під велике сьвяте вчене чистого **соціялїзму** ненависти до батьків Ваших учнїв та їх любого краю, вітчини їх родичів...

Я певний, що ті мази, якими Ви нечемно керуєте, переживуть Вас і не згадають „не злим— тихим словом"...

Схаменїть ся! Виростає нова, жива, вільна **Україна...** Так, так — **УКРАЇНА!** Та Україна, яку Ви ненавидите, і вона несе Вам свою контролю...

До побаченя на Вкраїнї. А може й тут ще...

Ол. Досьвітний.

Гоголюм, Гава, 14. вересня 1917 р.

*) Фанза — китайська хата.

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА ЖЕРТВИ ВІЙНИ!

Нехай не буде між нами нїодного, який, співчуваючи з недолею наших братів в рідним краю, не поспішив би з підмогою на нещасні жертви війни.

Жертвуймо всї! Жертвуймо по можности як найбільше!

Всї внески жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren St., Passaic, N. J. Чеки і мані-ордери треба виписувати так: „Ukrainian Alliance of America".

Українська Рада в Америцї.

ПОЗІР! ПОЗІР!

На днях 22, 23, 24 і 25 жовтня 1917 р. відбуде ся

МІСІЯ

при церкві св. Петра і Павла в Вілксбері, Па., 635 Н. Рівер ул. для Русинів гр.-католиків проживаючих в околици Вілксберській при співучасти Впр. о. Кіпаша з Філядельфії і дооколичного сьвященства.

ПОРЯДОК МІСІЇ:

Понеділок: 22. жовтня. 7.30 веч.: Молебен до Серця Христового, І. наука і сугілікаци.

Второк: 23. жовтня. 7.30 веч.: Молебен до Пр. Діви Марії, II. наука місійна і благослов. Найсв. Дарами.

Середа, 24. жовтня. Рано 8.30 Служба Божа. Вечером 7.30 Акафіст до Ісуса Христа, III. наука; благословене Найсв. Дарами і Сповідь.

Четвер, 25. жовтня. Рано: 4.30 Служба Божа, 8.30 Служба Божа. Вечером 7.30 Акафіст до Пр. Діви. IV. наука і Посьвячене хреста місійного.

На ту торжественну хвилю, вельми цінну для душі людської запрошують ся всіх Русинів, греко-католицького обряду, проживаючих в долині Вілксберській.

ЗА КОМІТЕТ ЦЕРКОВНИЙ:

123-24 **о. М. Лисяк.**

Вже вийшов з друку

КАЛЄНДАР

У. Н. СОЮЗА

НА 1918-тий РІК.

Ціна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовленя посилайте на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ.

ця роботі в шахтах, до виношеня земелі, до верченя, помічників, теслярів, коваліз і кухарів до

BUCKEYE COAL CO., Huron, Pa.

близько Masontown, де легко можна дістатись стріткарою з Юніонтаун. Добрі услівя мешкальні, спільний харч; самотні можуть дістати добрий харч. Девять годин праці денно.

Платня: при верченю 55 ц., наношеню 44½ ц., помічникам 33 ц., тесларам 65 ц., ковалям 50 ц. на годину, а кухарам $2.00 денно. Додаток 50 цнт. денно для уставлячів шахтів а 25 цнт. для робітників на верху. Робітники працюють тут 11 шифт на 2 тижні.

Голосіть ся до: 112сеп22

BUCKEYE COAL CO., Huron, Pa.,

УКРАЇНСЬКИЙ

Артист-Маляр

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І НОБІЛЬШУЄ ФОТОГРАФІЧНІ КАРТОЧКИ

Адреса: 67—

V. SIROTENKO,

c/o "SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорняський

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. Де відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт за 12 примірників $2.25.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

КОМЕДІЯНТ.

Висилаємо лекції найкрасших штук гімнастичних і театральних. Кожду лекцію висилаємо разом з великою фотографією, щобисьте побачили як се виглядає, а до тих фотографій додаємо докладний опис як стати такими виравами, щоби такі штуки показувати. Пишіть по одну лекцію на пробу і заплуть 27 цнт. марками, а одержите гарну і чудову фотографію і докладний опис тої штуки. Пишіть на адресу: 114сеп27

ACROBAT, MIKE WINTON,

2851 W. 23rd St., Chicago, Ill.

ГОЛОВНА МЕДИЧНА

Лябораторія св. Михаїла

ПРЕДКЛАДАЄ ВАМ НАЙЛІПШІ І НАЙПОМІЧНІЙШІ СРЕДСТВА ПРОТИ ХРОНІЧНИХ І ЗАНЕДБАНИХ НЕДУГ, А ТАКСАМО І ПРОТИ ДРУГИХ СЛАБОСТИ. 117сеп

ПИШЕТЬ ПО ПОВНИЙ КАТАЛЬОГ ВСІХ ПОЖИТОЧНИХ СРЕДСТВ ДО:

ST. MICHAEL MEDICINE COMPANY,

Dept. 40.

CARLSTADT, N. J.

Страшний сон.

В мене є приятель: людина ретельна, ділова, самовпевнена і непохитна. „Крепкій чоловєкъ".

І слухаючи оповіданя про те, що діяло ся в Галичині при нашім відвороті, ся людина... розплакала ся. Панове, люди старого віку! Ви памятаєте єврейський погром у Києві?

А може кому довело ся бачити одеський погром в жовтни 1905 року?

Отсе розпорюване животів вагітним жінкам, здиране шкіри з голови живого чоловіка, різанину фінськими ножами, бризкане мозку від ударів обухом сокири...

Кажуть і пишуть, що все те блїде перед страхітєм Калуша та инших міст і сіл Галичини!

Я не буду переказувати всїх подробиць: про них страшно думати, не то писати.

Досить того, що коли котрий з тих зьвірів бажав мати чоботи, то перше відрізував ноги, а потім здіймав чоботи.

Перше замучував свою жертву на смерть, а потім насилував.

Узброєні люди — безсилих, беззахистних, неповинних...

Боже мій, хто-ж се робив, хто?...

Ой, не відповідайте, не нагадуйте, мовчіть!

Або, вимовивши се слово, розбийте свою голову о перший мур. Деж ти діла ся, моя бідна, окрадена, придушена людино, людино сїл, рік і гаїв, людино ясної і простої правди Божої, моя кохана людино-дитино!

Деж мої сподїванки на тебе, сьвяті надії, наші мрії найсолодші!

То-ж не поліцаї були й не жандарми, не чорна сотня під проводом вельможного сьмітя землї: — то були прості, бідні люди, сьвяті невольники віків, що скинули кайдани і мали запалити сьвіт будущини, однаково ясний і теплий для всїх. Чиж не на їх стягах веселих, яскраво-горячих любовю до всього трудящого й покривдженого — так недавно срібнїли літери-слова про волю, про рівність, братерство, про рай земський, про царство Боже на сїм сьвіті!

А ти, великомучениця моя, рідна земле галицька!

Колиж відпочинеш ти врешті від лихоліття, від кар незаслужених, що вилли на головку твою русяву від часів Осьмомисла й Данила златовінчаного?

Ось під старою старославянською стріхою твоєю, під стріхою „тїнїй забутих предків" — три роки заєдно горить пекло всесьвітного жаху нечуваного.

Гнїзда твої чорнїють самотними стовбурами коминів, упав рясний цьвіт садів твоїх, храми твої розвалено, ниви залїзом покрито, горбки твої красні ржавим дротом переплутано, а ріки і стави смердячим трупом занечищено. Люди твої розпорошені під холодним сонцем сходу, а недобитки — мов старці знеможілені, мертво-байдужі, зі згаслими очима й руками опущеними.

Але ось прийшла воля. Сьвіт зі сходу.

Зажевріла ся надія, підняв вії обважнїлі й ти, мій коханий окрадений старче, і побачив...

Орду!

Страшний сон!

Орду без Бога, без сумлїня, без глузду людського й бидлячого.

Орду, якої не бувало від часів Бату й Тугай-Бея!

Орду дяволів темних і божевільних трупознущителїв...

Деж наші сподїванки, сьвяті надії, наші мрії найсолодші — де?!...

Причепа.

(„Наша Стріха")

Бандити пера.

В газетярстві цілого сьвіта є одно загально признане право, що коли кореспондент, подаючи до часописи яку статю чи гадку, не бажає подавати свого імени, він має повне право підписати ся псевдонімом чи вигаданим іменем.

Одержавши дану статю, підписану псевдонімом і з залученем дійсного імени й назвиска та адреси кореспондента, редакція друкує статю і затримує правдиве імя подавшого дану статю в абсолютній тайнї. Се є етика редакцій всїх порядних часописий.

Коли яка инша порядна часопись чи порядна людина з загалу читачів відповідає на якусь безіменну статю, але з вигаданим підписом, то завше відповідає тому, хто і як дану статю підписав: „Іван", „Людина", „Альфа", „Правдивий" і т. д.

Се правило є загальне і обовязкове для цілого газетярського сьвіта.

Візьміть до рук анґлїйську часопись і погляньте на ту сторінку, де пишуть і полемізують кореспонденти, чи й просто перечитайте загально-критичні редакторські статї, — там завше відповідають ся тому, хто є підписаний дотичним псевдонімом чи іменем.

В наших українських часописях ви завше здибаєте дуже богато статий, які є підписані псевдонімами.

Се загальний газетярський закон для цілого сьвіта. Але не так ся справа стоїть з редакторами „Народної Волї". У них льоґічности цілком нема. Закони редаґованя і полеміки у них цілком осібні: для них осібні закони писані; вони живуть і дїлають осібняком від людий...

Загляньте до 124 числа „Народної Волї" та перегляньте передовицю під заголовком „Австрійський аґент сам собі брехню завдає". Се передовиця, чи радше цїла низка низких та брутальних доносів, є написана у відповідь на статю „Біднота душі", яка була поміщена в ч. 115-тім „Свободи" з підписом „Людина".

Бачучи добре, що се статя є написана не звісно ким за підписом „Людина", редактори від „Народної Волї" в бандитський спосіб напали чомусь на того чоловіка, котрий її зовсім не писав і може про неї й сном і духом не відає. Вони напали зі звичайною зьвірячою дикостию на д-ра Демидчука й розписались аж на цїлу сторону, роблячи на него всїлякі доноси за його австрофільство в 1914 та 1915 роках і мстять ся на нїм за ту статю в „Свободї".

Др. Демидчук мене о стільки обходить, о скільки він є звязаний з українською справою, але не більше.

Найбільше менї розходить ся о брутальні доноси Скрентонців та „почесних", що хтось колись був Австрійцем тоді, як і вони самі були Австріяками.

Я не можу знести безличности та нахабности Скрентонців за напад за статю „Біднота душі (Скрентонців)". Сю статю вони приписують д-рови Демидчукови і його невинно за неї шарпають.

Хоч я не є змушений, але в імени справедливости, щоб показати народови, які підлі є редактори від „Народної Волї", публично заявляю і стверджую, що статю „Біднота душі", яка була поміщена в часописи „Свободї", писав я сам, Максим Хаврюк, і підписав її словом „Людина" не тому, що боявся чи бою ся за факти подані в ній, але менї не хотїло ся вступати з особисту полеміку безвартних, без гонору редакторів з „Народної Волї".

Нападаючи за мою статю на когось иншого, але не на самого автора статї, редактори від „Народної Волї" цїлком стверджували подану мною про них опінїю, що вони є людцями безхарактерними, бідні душею і не мають ні гонору ні встиду за свої власні погані вчинки.

Наш здоровомислячий загал українського народу в Америцї мусить взяти сей факт фальшивого черненя людий за приклад з многого числа таких поганих чернень всїх і кождого з нашого загалу.

Встидно, Скрентонцї, так погано робити, приписувати комусь то, чого хтось зовсїм не робив і не знав про те.

Українцї! Будьмо на сторожі, бо бандити пера зі Скрентону наважили ся знищити все, що є українського в Америцї, користаючи з нагоди воєнного часу, та зруйнувати наші рідні інституції. Вони намагають ся довершити то, що розпочали ганебної памяти кацапи. Довгі літа кацапи силували ся доказати всїм і кождому, що Україна будуєть ся за „пруські марки" ; але вже замовкли. Тепер робить старі кацапські доноси сам превелебний о. Ваньо зі Скрентону та намагаєть ся переконати себе і чужинцїв, що Україна дійсно будуєть ся „за пруські марки чи австрійські корони".

Уважаймо за Скрентонцями та „почесними", поки не запізно. Їх доноси є доноси старих царських чорносотенцїв типу Дудикевича.

Члени „Руского Народного Союза" мусять, і то доконче, звернути увагу на підлі доноси тих, кого вони годують своїм хлїбом-солию.

Максим Хаврюк.

ЯК МОЖЕ НАРІД

ДІЙТИ ДО СПІЛЬНОЇ МЕТИ, КОЛИ НЕ ПОРОЗУМІЄТЬ СЯ ОДИН З ДРУГИМ? А ТАКИМ НАЙЛІПШИМ СРЕДСТВОМ ДО ПОРОЗУМІНЯ Є ДОБРЕ РЕДАГОВАНА СВОЯ ҐАЗЕТА. І ТОМУ КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН ЗАПЛАТИТИ СОБІ ..... „Свободу".

НА РІК	$2.50	В місті Америки Сітв і за границю:	Гроші і замовленя треба слати на адресу:
НА ПІВ РОКУ	$1.25	РІЧНО $3.25	„SVOBODA",
НА 4 МІСЯЦІ	$1.00	ПІВРІЧНО $1.75	83 Grand St., Jersey City, N. J.
		НА ЧВЕРТЬ РОКУ $1.00	

В РОСІЇ

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Недавно тому ген. Кадорна, головний італійський командант, мав заявити, що Італія буде вести боротьбу й підчас зими. Припускають, що коли Австрія і Німеччина кинула так великі війска на італійський фронт, вони надіють ся нового наступу ген. Кадорни або самі розпічнуть наступ в цїли відзисканя території, забраної Австрії підчас трох останних місяців.

Італії грозить політична кріза.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 18. жовтня. — **На небезпеку поважної політичної кризи, яка може спричинити упадок кабінету Соніна, вказує виступ Артура Лябріоля, провідника соціялїстів в палаті послів.**

Лябріоля у своїй промові виступив проти кабінету Соніна, передівсїм обжаловуючи його за брак опалу і поживи та за змагаючі ся заворушеня.

Панують здогади, що король поручить Біттому утворити новий кабінет.

Чорногорський король мав намір заключити окремий мир.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

РИМ, 18. жовтня. — Докази, що чорногорський король, Николай, провадив переговори з Австрією в справі окремого мира, не додержуючи вірности адянтам, були предложені нині в італійскім парляменті послом Лябріоля, який відчитав телеґраму короля до старого цїсаря Франц Йосифа, просячи його о мир.

Телеґрама виказує, що король Николай відзивав ся до великодушности австрогорського цїсаря.

У відповідь на те, як се дальше стверджено, принято услівя, уложені на тайній нарадї з кн. Даниловим в падолисті 1916 р.

Кн. Більов має бути наслїдником д-ра Міхаелїса.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

АМСТЕРДАМ, 18. жовтня. — Змагання в Німеччинї в користь кн. Більова на становище державного канцлера на місце д-ра Міхаелїса прибирає на силї. Кн. Більов, який перебував через довший час на відпочинку в Швайцарії, повернув до Берлїна.

Його вважають одиноким німецьким дипльоматом, який не був замішаний у великім числї скандалів і блудів, за які обжаловано німецьке міністерство для загр. справ від самого початку війни.

Анґлїя ухвалила пімстити ся за напади літаків.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 16. жовтня. — Урядове проголошенє, що Анґлїя має намір пімститися на спосіб німецьких воздушних нападів на неукріплені міста анґлїйські, мало місце нинї пополудни в палаті послів через міністра фінансів Бонар Лов.

Міністер Бонар Лов заявив, що правительство має намір перевести воздушні напади і бомбардоване німецьких міст, „о скільки літаки будуть вільні від потреб військових".

СІЧОВА ОРГАНІЗАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ.

Гей, Січ іде,
Мов пчола гуде.
Разом руки, разом серця,
І гараздь буде!

Пару літ тому назад ми співали на Україні галицькій про Січ, про Запороже. За час 30-літної еміґрації тут на земли Вашінґтона ніхто майже не спімнув тихим словом про Січ. Правда, були і є товариства під Січовою назвою, але вони сеї роботи, котру Січ повинна робити, чомусь не робили і не роблять.

Аж ось в місті Ню Йорку, в метрополії Злучених Держав, видимо справдішну Січову роботу при Українськім Ґімнастичнім Товаристві Січ. Згуртована там українська молодїж при співучасти своєї старшини осьвідомляє себе взаїмно, дає на ріжні теми відчити й виклади, на котрі запрошує людий і зпоза Січи. Ну, і люди приходять, слухають та цікавлять ся тим, як українська молодїж просьвічуєть ся.

Тут кромі науки і просьвіти плекають ще й ґімнастику, котра є дуже корисна для молодїжи, для її фізичного розвою, як також і для здоровля. Тут молодїж учить ся карности і солїдарности, а тимсамим бережe себе від винародовленя. Тут також попри старших орґанізуєть ся маленьких дїтий, котрі радо приходять і разом зі старшими уважно слухають відчитів і викладів.

Треба звернути увагу на те, що в протягу так короткого часу вже є зорґанізованих малих дїтий около 80. Вони дуже інтересують ся всїми справами і уважають на кожде слівце свого старшого товариша, котрий робить з ними вправи. Ті дїти вже не пустують вечерами по улицях міста, вже не марнують часу на пусте. З тих дїтий можна сподївати ся колись, як доростуть, щирих і добрих синів і доньок українського народу.

Коли би так всї наші громади пійшли тою дорогою, то не було би вироджів в нашім народі, не було би ренеґатів, а на то місце були би добрі і щирі доньки і сини українського народу.

С. Тимців,

Січовик з Ню Йорку.

НОВІСТЬ!

Щоби тут РОДЖЕНИХ УКРАЇНЦІВ А И ВСІХ АМЕРИКАНЦІВ ЗАПІЗНАТИ І З УКРАЇНСЬКОЮ МУЗИКОЮ, я взяв ся видавати щонайкрасші українські композиції НА ФОРТЕПЯН і вже вийшли з друку:

MELODIES OF THE UKRAINE

FOR PIANO

No.		Price
1.	VERBYTSKYJ-YAROSLAVENKO: Ще не вмерла Україна *(Shche ne vmerla Ukraina), the Ukrainian National Hymn*	$0.35
2.	LYSSENKO: Засвистали козаченьки, *March from operetta „Чорноморці" (Chornomortsi)*	0.50
3.	PRYSOVSKYJ: Українська Думка *(Ukrainska Dumka) No. 1*	0.65
4.	NISHCHYNSKYJ: Закувала та сива зозуля *(Zakuvala ta syva zozula), Chorus of youths from operetta „Вечорниці" Назар Стодоля" (Vechornytsi Nazar Stodola)*	0.50
5.	ZAREMBA: *Dumka. Three melodies of the Ukrainian Song* „Сонце низенько, вечір близенько" *(Sonise nyzenko, vecher blyzenko)*	0.75
6.	ZIENTARSKI: Українська Шумка *(Ukrainska Shumka)*	0.50
7.	MONIUSZKO-WOLFF: Козак *(Cossack)*	0.75

ЗА ВСІ ПОВИСШІ ЧИСЛА $3.50.

Замовленя і гроші посилати на адресу:

DMYTRO ANDREYKO,

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Висше згадане видавництво прислужить ся немало справі українській, тому, думаю, заслугує воно на поперте і ширене між своїми а й чужими. 122,24,27

ДМИТРО АНДРЕЙКО.

МОЖЕТЕ БУТИ ВИЛІЧЕНІ!

Прийдіть до мене - Я приверну Вам здоровлє!

Я МАЮ НАЙЛІПШІ ЕЛЄКТРИЧНІ ПРИЛАДИ, ЯКІ УЖИВАЮ ДО ВСІХ НЕДУГ.

X-RAYA (ЕЛЄКТРИЧНІ) РОЗСЛІДИ.

Я є найстарший християнський медик спеціяліст в Пітсбурґ, Па.; 37 літ практикував успішно, лїчучи тисячі недужих людий.

Я СКАЖУ Вам, чи можете бути виліченї або ні, без здогадів, і помочу Вам тоді, коли другі молодї або непрактичні лїкарі бас заявяв.

Я УЖИВАЮ лише найлїпші і найцїлнїйші ліки при лїченю моїх пацієнтів.

Я МАЮ свій власний департамент з медикалями і лябораторію, які є найлїпші для недужих людий.

Ви здивуєтесь, коли побачите як скоро Ви можете бути виліченї. Одна візита упевнить Вас про моє знанє і вдоволить Вас, через що я осягаю успіх в короткім часї. 103—

ВСІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН УСПІШНО ЛІЧИТЬ СЯ.

Говорить по українськи. — Низькі цїни. — Оглядини і порада даром.

Год. офісові: від 9. рано до 8. веч. В нед. від 10. до 2. в полудне.

Prof. Doctor B. F. MULLIN

Specialist

411 — 4th AVENUE

Напроти почти.

PITTSBURGH, PA

Заки передите ся лїкарю, пишіть по мій циркулярґаром для недужих.

ЩОТО БУДЕ, ЗИМА ІДЕ.

Чи ви вже маєте добрий свитер і хочете купити продуцо новий свитер і то за низьку цїну? Коли хочете, то купіть собі і то завтеру! Ми маємо велику спільність тих свитрів, котрі є зроблені з найлїпшої вовни і подвійно шиті. є дуже теплий, лїпший як кожух. Є він міцно зроблений і ґарантований. Се є найновійша мода свитрів. Має гарний вигляд і гарно кождому пасує, чи молодим чи старшим, а кождому подобає ся. Маємо їх в кількох кольорах, кождому до вподоби, який хто собі бажає.

№ 1. Кольор синїй, з ковнїром і з двома кишенями, подвійний, з доброї вовни, так, що нїколи не стратить своєї краски і є ґарантований не 10 літ. Ціна $3.95

№ 2. Кольор Сіно-ясний, також дуже гарний, ще з гарнїйшої вовни і ґарантований на 15 літ. Ціна $4.95

№ 3. Темнно синїй, дуже гарний вигляд, з ковнїром або без, дуже гарний вигляд і ґарантований на 15 літ. Ціна $4.78

№ 4. Кольор чіткий з ріжних ниток вовняних і по найгарнїйший, має дуже чудовий вигляд, щось надзвичайного для кавалерів-шпортів, з великим гарним ковнїром. Ціна $6.75

Якщи хочете мати добрий свитер, так не відтягайте, бо пізнїйше будуть о два рази дорожші. Продаємо ті свитри від найменшої особи до найбільшої, почавши від № 24 до 2634, се є для малих школярів, від 10 літ до 17 літ, для старших подібаємо слїдуючі величини: від № 34 до № 48. Сей остатний є на дуже грубого і величавого хлопа. При замовленю подайте, який кольор хочете і який нумер, а ми вам доберемо до вашої подоби. Заміть $1.00 задатку, а решту заплатите тоді, як отримаєте свитер в дома. Пишіть сейчас на адресу: 121сеп

AMERICAN SALES COMPANY,

1926 W. HURON STREET, : : : : CHICAGO, ILL.

ЧИТАЧІ „СВОБОДИ" гордять ся своєю ґазетою. Вона пише так по щирости, так зі серця, так переконуючо, що кождий Українець се чує, що то його ґазета. Нехай же кождий Українець платить також щиростию і старає ся поширити „Свободу" між знакомими.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ПРИЙДІТЬ ВИЛІЧИТИ СЯ

Коли маєте яку нову або застарілу недугу, то не занехайте прибути до мене. Мій клич: **Скоре лїчене і уміркована заплата.**

Насїдком успішної довголїтної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод, я обіцюю Вам в кождім часї можливо найлїпші успіхи.

КОЛИ ТЕРПИТЕ

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недоманя жолудка і кишок, невральґічні болї, виступи на язику і горячка. — Прийдіть до мене. 116-128

Порада зовсїм ДАРОМ. Прийдіть нинї. — Не відкладайте.

Dr. HANNON, **СПЕЦІЯЛІСТ**

146 East 14th Street,

Напроти Tammany Hall

NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне. лише.

ПОТРЕБА

МАЙНЕРІВ — ВИТЯГАЧІВ КОКСУ — ЛЄРІВ

МАЙНЕРИ заробляють денно від $5.00 до $8.00; ВИТЯГАЧІ КОКСУ заробляють денно $4.00; ЛЄРІВ від $3.25 до $3.50. — 8 годин денно.

Тамосто ся до одного з наших 60 ґаслінів в побляку

Latrobe, Mount Pleasant, SCOTTDALE, Connelsville, Uniontown, Fairchance and Masontown, Pennsylvania. 64e36

H. C. FRICK COKE COMPANY, Scottdale, Pa.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", ВЗ ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Лікарська поміч

у Д-ра М. ВІЛКЕСА, 56 RIVINGTON ST.

Лікар з Києва. Має 20-літну практику. Обслугує членів многих Товариств а його совісна лікарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околиці.

Лікує всякі недуги, як: ревматизм, шкаблі, недуги легких, нагар жолудка, болі в кишках, болі в боках, руках і ногах та других частях тіла.

Коли Ви не осягнули належної почуви у других лікарів а Ваша недуга стала застарілою і хронічною, то не тратьте надії а зверніть ся прямо до мене а я умию весь свій обширний досьвід, щоби Вас вилічити за умірковану ціну. — Скірні і хронічні недуги лічу спеціяльним електричним світлом. — Для лішого розслідку недуг уживаю електричні машини „екс-лучів". І тому лікую можу лічити всякі недуги. Розслідую хемічно і від мірковсіпом Вашу кров: уживаю найновійші медикаменти для успішного лічення по цінах умірковаиих. Користайте з нагоди вилічити ся з Вашої недуги поки ще час. — Коли Ви мешкаєте в околиця Ню Йорку, то раджу Вам приїхати до мого кабінету для оглянення Вас. За се жадаю малу заплату. Для позамісцевих пацієнтів стараємься о мешканє і числимо низькі ціни за лічене.

ПЕРША ПОРАДА ДАРОМ.

DR. M. J. WILKES,

Office 56 RIVINGTON ST., Аптика 34 RIVINGTON ST., NEW YORK CITY.

Години офісові: від 10-ої рано до 10-ої вечер.

ВИНАХІДНИКИ

Думаєте може над винаходом, хочете такий ОПАТЕНТУВАТИ, щоби опісля ПРОДАТИ, радьте ся вперед нас,—маєте готові рисунки з описом або модель винаходу—пришліть нам їх до БЕЗПЛАТНОГО ПРОВІРЕНЯ. Ми є ЕКСПЕРТИ і знавці патентів. Є ВИНАХІД ВАШ ВЖЕ В ОПАТЕНТОВАНЮ. ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ЧИ І КОЛИ ВАМ ПАТЕНТ ДАДУТЬ, МИ ВАМ СКАЖЕМО. Пишіть до нас у СВОЇЙ МОВІ, жадайте нашої ґваранції як і даром листу пошукуваних винаходів.

EDISON PATENT CO.

INC., 256 BROADWAY, NEW YORK [SV.]

Хто хворює, по Кальварійське Лічниче Вино не є успішне, звернемо гроші.

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ

Reg. U. S. Patent Office

ЛІЧНИЧЕ ВИНО.

Неначе чудесом оцілало сотки людий від передчасної смерти. ВИЛІЧИТЬ І ВАС коли терпите на запір, розвільнене і другі клопоти жолудка, коли терпите на брак апетиту, мало'ть Вас, болить Вас голова, лістасте великі сині обвідки під очима, худієте з дня на день, то не чекайте аж станете виглядати як страхопуд, але сейчас купіть собі КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Лічниче Вино. Одна бутелька 81.00 у аптикаря, агента або пишіть до самої фірми:

D. WROBLEWSKI & CO., одинокі фабриканти і властителі, 196 E. 4th St., Dept. P-B., New York City.

Стережіть ся лихих підробів.

ДЕНТИСТ

Dr. EMIL EICHEL (зі Львова)

49½—1st Ave., (cor. 3rd St.) NEW YORK, N. Y.

Виробляє зуби з золота 22 каратового, які виглядають як Ваші власні, пльомбує зіпсовані зуби і вириває зовсім без болю. Робота чиста і ґваранована а так дешева, що оплатить ся Вам і здалека приїхати. Години офісові від 10. рано до 9. вечером (крім пятниці), в неділю від 10. рано до 2. пополудни. 121—

МИ НЕ ЛІЧИМО НЕВИЛІЧИМИХ НЕДУГ.

УЖИВАЄМО НАЙЛУЧШОЇ СИСТЕМИ В ЦІЛИ ВИЛІЧЕНЯ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ.

ЗАПЛАТИТЕ ЯК БУДЕТЕ ВИЛІЧЕНІ.

Наша метода цілком правильна, без болю. Маємо надію, що вас вилічимо.

Довголітний досьвід і практика дають мені право твердити, що моя метода як раз відповідна в цім вилічени недуг: голови, серця, горла, легких, грудий, жолудка, печінки, нервів, катару жолудка, ревматизму, заражения крови, скірних недуг і т. д.

Я не вірю в лічене почтою, тому не пишіть до мене, бо навіть не буду відповідати. 112-123

Я не вірю у лічене почтою, одиаи в многих случаях ті пацієнти, котрі мешкають поза Ню Йорком, можуть оставати в дома від одного до пять днів по моїм спеціяльним догляненю в офісі.

Dr. FLIPPEN, 208 W. 42ND ST., NEW YORK, N. Y.

при 7-мій ешеті, над склепом з куфраии.

Урядує щодня від 10-ої рано до 7-ої вечер; в неділю і сьвята рано від 10-ої до 1-ої пополудни.

СРЕДСТВО ПРО ПОРІСТ ВОЛОСЯ.

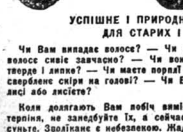

УСПІШНЕ І ПРИРОДНЕ ЛІЧЕНЄ ЗОВСІМ ДАРОМ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ, ОБОХ ПОЛІВ.

Чи Вам випадає волосє? — Чи Ваш волосє сивіє заячасно? — Чи воно є тверде і лиске? — Чи маєте порпай або сверблене скіри на голові? — Чи Ви є лисі або лисієте?

Коли долягають Вам побіч вимінені терпіня, не занедбуйте їх, а сейчас у суньте. Зголіжане є небезпекою. Жадайте нашу ілюстровану книжку: „Кілька фактів про плекане волосся" (написану визначним европейським спеціялістом).

Хочемо переконати Вас, на наше ризико, що метода Кальваурии є найуспішнійшою в поносше вимінених догляднастях. Ми вишлемо Вам даровану пачку „Кальвакуру" № 1 враз з книжочкою кождому, хто пришле свою адресу і залучить 10 цт. на кошти пересилки. 136с—

Вирінте понизший купон і вишлїть ще нині в листі до: Union Laboratory Box 501, Union, N. Y.

UNION LABORATORY, BOX 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цт. на пересилку і прошу прислати мені сейчас Вашу „Кальвакуру" № 1 за $1.00 і Вашу книжку.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Цензура часописий.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

З днем 15. жовтня в Злучених Державах почав обовязувати закон про торговлю з ворогом, в якім між иншим говорить ся про чужинецькі часописи. Часописи, які не одержали лайсенсу, мусять під кождою новинкою або статею, яка відносить ся до воєнної політики Злучених Держав або їх союзників, подавати слідуючу заяву:

True translation filed with the Postmaster at ---------- as required by the Act of October 6, 1917.

Се значить, що точний переклад статі чи новинки доручено почтмайстрови в даній місцевости.

Просять помочи з України.

Екзекутивний комітет української соціял-демократичної партії в Канаді одержав з Києва від екзекутивного комітету української соціял-демократичної партії і його органу „Робітнича Ґазета" слідуючу телеґраму:

„Товариші! Дуже трудно видавати нашу ґазету, не маючи своєї друкарні. Ми збираємо гроші і вже зібрали 10.000 карбованців. Ми просимо вашої помочи. Вишліть нам сейчас ротаційну пресу і два лайнотайпи. Їх неможливо тепер тут купити. Будемо виплачувати з долини ратами. Повідоміть телеґрафічно, котрою дорогою вишлете, щоби ми могли вислати свого післанця до границі".

Екзекутивний Комітет У. С. Д. П. в Канаді сейчас після одержаня повисшої телеґрами — як впевняє „Робочий Народ" — порозумів ся з „Канадіен Лайнотайп Ко." в Торонто, з аґенцією „Мергенталер Лайнотайп Ко." в Ню Йорку в справі закупна двох лайнотайпів і з „Амерікен Тайп Фавндерс Ко." у Вінніпеґу в справі закупна ротаційної преси. Компанії годять ся дати машини хоч би й на виплат за відповідною порукою, про що екзекутивний комітет також подбав. Лайнотайпи і машина будуть коштувати найменьше около 20.000 долярів.

Жертви на сю ціль збирає згаданий Комітет, якого адреса є: Екзекутивний Комітет У. С. Д. П. Бакс 3658, Вінніпеґ, Манітоба, Канада.

Другий асентирунок в половині зими.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

У Вашінґтоні кружать слухи, що другий асентирунок до краєвої армії відбудеть ся десь в половині зими. Президент Вілсон має назначити день.

Зміна в новім розпорядженю щодо почтової оплати.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґенеральний почтмайстер видав друге розпорядженє щодо почтової оплати листів за границю. В першім розпорядженю було сказано, що з днем 2. падолиста почтова оплата листа в Злучених Державах буде виносити 3 центи, замісць теперішних 2 центи. Два центи буде коштувати лише місцевий лист. Також говорило ся, що заграничні листи будуть коштувати таксамо як дотепер. Значить, лист до Росії буде дальше коштувати 5 центів як доси. Таксамо лист до Канади мав коштувати дальше 2 центи.

Тимчасом Анґлія перевела у себе також подібний закон, який дає почтовим властям право піднести почтову оплату заграничного листа на 3 центи. Сей закон відносить ся до цілої Великої Британії, отже також до всіх анґлійських кольоній.

Сю хвилу приняли до відома почтові власти Злучених Держав і зарядили, що почавши з днем 2. падолиста оплата листа до Канади, Анґлії, Ірляндії і инших посілостий Велико-Британії буде виносити 3 центи.

Молоко знова подорожіє.

Наради між властителями кілька соток склепів корінних товарів (ґросерні) в Ню Йорку з урядниками молочарського союза, який контролює 40.000 господарств в стейті Ню Йорк, прийшло до угоди, щоби кварту молока другого сорта продавати по 10 центів. Ся угода війде в житє з початком слідуючого тижня. — Два тижні тому взад тойсамий рід молока коштував у Ню Йорку 8 центів за кварту.

Чужинцям не вільно орґанізувати політичних клюбів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

„Суд не позволить на основане політичної орґанізації, яка має на цїли, або старається за ріжними способами відлучити горожан чужинецького походженя у відрубну і окрему політичну ґрупу. Такі орґанізації старають ся припізнити цілковите і успішне американізоване цілого загалу наших горожан". Такими словами нюйорський судія найвисшого суду відкинув просьбу о затвердженє Вірменського Демократичного Клюбу.

Кара для непослушних.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Федеральний судія А. Л. Санборн наложив нову кару на клюб „Джермания" і „Олс Нест". в Рафкорд, Ілл., коли виявило ся, що товариства продають алькоголь, не платячи федерального податку. В додатку до 100 долярів кари судія Санборн зарядив, що товариство „Олс Нест" має купити 200-долярови бонд позички свободи. Клюб „Джермания" має купити 500-доляровий бонд позички свободи і заплатити 100 долярів кари.

Німецька підводна лодка буде зарядом аґітації за позичкою Свободи.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

До Ню Йорку привезено минувшого четверга зловлену в липни 1916 року Анґлійцями німецьку підводну лодку, U-C-5. Її привезено на одним кораблі. Тепер її дадуть до Сентрал парку, де вона буде служити до аґітованя за бондами позички свободи.

Провідник соціялістів у Міннесоті дістав рік арешту.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Лава присяглих судіїв у Міннеаполіс, Мінн., присудила рік арешту Дж. О. Бенталеви, соціялістичному кандидатови на ґовернора стейту і теперішному провідникови соціялістів у Міннесоті. Бенталь аґітував проти військового закона.

$1,000.000 на анґлійський Червоний Хрест.

Американський Червоний Хрест жертвував 1,000.000 долярів для анґлійського Червоного Хреста. Жертва поділена на запомогу для хорих і ранених жовнірів у шпиталях 250.000 долярів, на шпиталї і добродійні доми в Анґлії 250.000 долярів і 500.000 долярів на инші добродійні товариства.

$32,550.000 на воєнні черевики.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Найбільше замовленє черевиків для армії, яке колинебудь було, зробив міністер війни, замовляючи 7,000.000 пар черевиків на суму 32,550.000 долярів. Се замовленє поділено на кілька фабрик в державі. Рада краєвої оборони установила сама ціну $4.65 за пару черевиків.

Великий сніг у Норт Дакоті.

В стейті Норт Дакота падав минувшого четверга цілий день тяжкий сніг, який в значній мірі перешкодив у зелізничій, телеґрафічній і телефонічній комунікації. Деякі поїзди спізнили ся задля сеї причини о 4, а навіть о 12 годин.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

„СВОБОДА", 83 Grand St. Jersey City, N. J

Читайте українські книжки і ґазети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Уманський кооперативний зїзд.

Дня 11. липня в Умани на Київщині відбув ся уманський повітовий кооперативний зїзд, на який прибуло около 120 осіб. Головною справою зїзду було порішенє його відношеня до університету Української Центральної Ради. Голова Кооперативного Комітету, Керенкевич, вніс був таку резолюцію:

„Уманський кооперативний зїзд признає, що автономія України мусить бути заведена не тепер, але по установчих зборах, яким Українська Центральна Рада повинна представити проєкт автономії". Се резолюція перепала, бо за нею голосували лише три учасники зїзду: сам Керенкевич, повітовий кооперативний інспектор Петришин і один бувший жандарм, Натомісць цілий зїзд всіми голосами проти трох приняв слідуючу резолюцію:

„Усіми засобами підтримувати У. Ц. Раду і признати її своїм українським тимчасовим правительством. Всі зносини з російським тимчасовим правительством вести лише через У. Ц. Раду. Університ У. Ц. Ради відтепер цілком переводити в житє. Всіми засобами підтримувати У. Ц. Раду, також і матеріяльно — добровільним самооподаткованем на національні потреби". Се ухвала обурила Керенкевича і він рішив ся виступити з комітету.

З инших постанов зїзду цікаві отсі: 1) Книговодство по кооперативах мусить ся провадити в українській мові; 2) Зїзд визнає, що кооперативи повинні приступати до закладаня бібліотек, народних домів, читалень і що кооперативи повинні завести у себе продажу книжок і ґазет; 3) Увійти в тісні зносини з Інформаційним Бюром при Земстві, щоби воно заводило по селах читальні „Просьвіти" та инші просьвітні орґанізації, а також, аби взяло ся до поширеня позашкільної освіти; 4) Просити Уманську Земську Управу, щоби в двох клясах зисших початкових шкіл заведено курси кооперації.

Тепер на Уманщині є такі кооперативи: споживчих 130, кредитових 35, сільсько-господарських 3, садівничих 2, молочарських 2, для збуту ґрець 1, — всіх разом 172. Сьогорічний перший повітовий зїзд ухвалив заложити спілку.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Напружене між Швецією і Анґлією.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Між Швецією і Анґлією наступило напруженє, котре готове довести до великої дипльоматичної кризи, яка може спричинити зірване зносин між Стокгольмом і Лондоном. — Така опінія кружить в невтральних дипльоматичних кругах у Вашінґтоні з приводу ситуації в північній Европі.

Австрія покликує ляндштурм на фронт.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

З Вашінґтону на основі телеграми з Берна доносять, що австрійська армія вже так проріджена, що на першу лінію на фронті вже покликано загальне ополченє (ляндштурм).

Страйк в Арґентині покінчив ся побідою робітників.

Ґенеральний зелізничий трайк в Арґентині вже полагоджений. Страйкери побідили. Властителі зелізниць згодили ся на всі домаганя робітників.

Господня кара.

Як сегорічні морози, а було їх понад 50, знищили богато в городах і шакрах, так і теперішна посуха, що триває вже цілий місяць, зруйнує до чиста й те, чого не знищив мороз. В холоді бувае 27 степенів (Цельзія) спеки. У Прудентополи по всіх сторонах горять шакри. Згоріло вже кількадесять. Товар нидіє, гниє. — („Праця").

У вязниці продовжував своє ремесло.

У Ріо де Жанейро (Бразилія) у вязниці приловили одного з арештантів, як він у вязничній келії фабрикував гроші. При слідчім судії він відповідав ріжно, начеб машину йому хтось кинув через вікно, иншим разом говорив, що її найшов в спадку по попереднім арештантови під ліжком і т. д.

Кооперація в Данії.

Данія — се країна селянської кооперації. Кооперація розвиває ся там з року на рік все красше. Данське товариство для вивозу угля та инших палива мало в 1915 році 385.000 корон обороту, а вже в 1916 році оборот збільшив ся до 558.000 корон. Се товариство в році 1915 числило 453 члени, а в 1916 році 665 членів. Товариство має тепер 41 власних пароходів і 7 вітрильних кораблів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня:- Коли хочете віднайти своїх сьвояків, кращяків або товаришів.—Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось доніс Вам, де ідо добре робота.—Коли потребуєте агентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дикочутелів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешканє з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінятись з ким.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляю Українців належачих до парохії св. Івана Хрестителя в Дітройт, Мінн., що я перепровадив ся до нового-купленого парохіяльного дому. Мій сталий адрес тепер такий: 281 Clippert Ave. Detroit, Mich. (другий дім від Міншеґ ейві). Telephone Bell: Walnut 1243—W. 122-24

о. Михайло Гурянський, парох.

В дуже важній справі пошукую своєї сестри МАРІЇ ЧАРНАС, з села Бертешина, пов. Бібрка. Перед роком перебувала в Стенфістон, Н. Н. Хто би о ній знав або вона сама, прошу голоситись на адресу: 121-24

ANDREW CZMYR, 834—4th Ave. S., Ann Arbor, Mich.

В дуже важній справі пошукую своєї жінки сестру АНАСТАЗІЮ ФИЧИШИН з села Ґоздів, пов. Радехів. Перед 3-ма роками перебувала в Ню Йорку і там виїхала зовсім як наглиає ся по мужови. Хто би о ній знав або вона сама, прошу голоситись на адресу: 23-25

JACOB CHMYLUK, Box 121, The Pas, Man., Canada.

Пошукую в дуже важній справі родинній: ПЕТРА СТЕЛЬМАЩУКА, НИКОЛУ СТЕЛЬМАЩУКА, НИКОЛУ ДЗЮРМАН і АНСЬКЛЬУ КАЧОРОВСЬКУ. Перед 4-ма роками перебували в Ню Йорку. Всі походять з Ілнова, пов. Тереєовля. Писати на адресу: 122-24

REV. M. LUKAVSKY, Box 144, Elkhorn, W. Va.

Пошукую свого брата ІВАНА МАЛЄЦЬ, сина Михайла, з села Веремінь, пов. Ліско. Хто подасть його адресу, дістане $5.00 нагороди або він сам нехай голосить ся на адресу: 114-26

ANTIN MALEC, 3811 Archer St., Nicetown, Philadelphia, Pa.

В дуже важній справі пошукую своїх братів ПЕТРА і МИХАЙЛА ВУКСТА з села Перетин, пов. Сянік. Вже пять літ не маю о них жадної відомости. Хто би о них знав або вони самі, прошу голоситись на адресу: 124-26

MARY WUKSTA, 1923 Dalkieth St., Nicetown, Philadelphia, Pa.

ПОШУКУЮ ФАХОВОГО ПЕКАРЯ до малого бізнесу. Перша платня $20.00 на тиждень. Українці мають першеньство. Голоситись сейчас особисто: 124

BAKERY, 235 King St., Herkimer, N. Y.

ЛИШЕ ДЛЯ САМОТНИХ пишемо 5 фотоґрафій найгарнійших женщин за 6-ти ґрошевим 20 цт. срібком або марками. Відповідне запевнене. Пишіть до: 109с

INTERNATIONAL SALES HOUSE, 1 Union Square, New York City.

ДОБРИЙ ЗАРОБОК

для аґентів, котрі продавали би Патентовані Медицини по цінах Зуч. Державах і Канаді. Дуже корисні услівя. Пишіть ще нині до: 118с127

ST. MICHAELS MEDICINE CO., Dept. 10, CARLSTADT, N. J.

ЧИТАЙТЕ! Вишлемо кождому ілюстрований КАТАЛЬОҐ, ріжних річий, як годинників, ланьцушків, вортеків, музичних інструментів, рекордів, біциклів, образків, капелюхів, черевиків, светрів і т. д. Залучіть 5 цт. марку на пересилку. Адреса: 62-XII-31-27

AMERICAN SALES CO., 1926 Huron St., near Robey, Dep. 5, CHICAGO, ILL.

5 прекрасних артистично виконаних портретів жіночої краси, в натуральних і дуже інтересних позах пішлемо кождому за 10 центів. 114-26

Адресуйте: MRS. L. PASECKA, 205 East 14th St., New York, N. Y.

РАДА для наших приятелів. Коли хочете дізнатись о своїм щастю житя, то пишіть до нас, а одержите нашу раду за надісланєм 50 цт. марками, і будете удоволнені на ціле житя. Читачу і читательно пишіть сейчас і не відтягайтесь. 114-26

COLUMBIA NOVELTY SALE CO., Dept. S., Box 9, Sta. D, New York City.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції в житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Вислалась в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або поштовим-ордером.

OWENS PUB. CO., 2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

Знамените предложенє.

Доктор Єлон, звісний Х-Рей спеціяліст поручає свою лікарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всі ті, котрі були лічені безуспішно і видали богато гроший на других лікарів без осягненя успіхів, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісі находять ся всі конечні модерні, наукові прилади для докладного розслїду і ліченя всіх застарілих недуг. Моїм завданєм є лічити кожду недужу людину, а одна візита упевнить Вас об сім. Не ждіть аж Вам лікар покине Вас і пішле Вас до мене, а зголосіть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відкрили мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лікарем, але я є спеціяліст з довголітною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі полишили лїченя. Чим дешево Ви були хорі і чим тяжкою є Ваша недуга, тим більше я Ві люблю. Я радо би так робити, як і другі; однак не можу. Я не хочу ані одного цента з тяжко запрацованих Вами гроший, доки я не доказав Вам що я можу зробити. Не потребуєте тратити часу від Вашої праці а спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болів; він ріжнить ся від всіх других. Я маю знамениті машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно задиднують. Коли Ви зголоститесь, то я займуся Вами особисто, в цїли, щоби не при помочи Х-Рей, вижаже Вашу лїдну недугу, коли другі її не віднайшли. Прийдіть до мене і розвідайтесь. Не зволікайте, але прийдіть сейчас. Ви будете опушені прийти пізнїйше, то чому-ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ.

Говорить ся Вашою мовою.

PROF. DOCTOR SLOAN SPECIALIST

Напротив Кауфман Берс склепу.

408 SIXTH AVENUE. PITTSBURGH, PA.

Години приняти: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в неділі від 9.30 рано до 1-ої пополудне.

Зріст кооперації у Швеції.

Протягом 1916 року Шведське Товариство Гуртовних Закупок збільшило свій оборот на 5,515.592 корони, а протягом того року до нього приступило 119 нових кооператив, які мають 12.511 членів і 400.000 корон маєтку. Товариство числить тепер 785 кооператив. Як бачимо, кооперація по всіх країнах, серед усіх народів ширить ся і розвиває ся безупинно.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. О., Клівленд, О. — Можна догадувати ся, що Вашого брата перевели десь у инше місце, а через те він з якихось причин ще не вспів дати Вам про себе вістку. Одинока наша рада: чекайте і не журіть ся! Шукати за ним по цінці Росії в теперішних обставинах — се мабуть не доведе до бажаного Вами висліду.

Др. К. БІЛИК

український лікар і хірург

СПЕЦІЯЛІСТ

на діточі та жіночі хороби.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: 123-24

від 4-ої год. пополудни до 9-ої години вечер.

1856 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Telephone Humboldt 7807

НЕДУЖІ ЛЮДИ

Не тратьте надії тому, що другі докори і спеціялісти, не змогли Вас вилічити, не тратьте часу, а ідіть сейчас до д-ра Фалька, широко звісного спеціялісти, котрий в посліних (20) роках вилічив тисячі недужих мущин, і коли Ваша недуга є до вилічення, то він Вас вилічить скорше і дешевше ніж який инший спеціяліст. 117—

Лічить ОСЛАБЛЕНЄ НЕРВІВ, НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКА, СКІРНІ НЕДУГИ, РЕВМАТИЗМ, БОЛІ в хребті і ногах, і ГЕМОРОЇДИ.

ПОРАДА ДАРОМ.

Dr. FALK, спеціяліст,
11 West 28th St., New York City.
межи 5-ою і Бродвей.

Офісові години від 10. до 7. щодня. В неділі і американські сьвята від 10. рано до 1. попол.

ЗЛИШНЕ ВОЛОСЄ НА ЛИЦИ І РУКАХ.

Не зогидуйте Вашого лиця ані рук, до появлени виростати на нім волосю. Можете усунути злишне волосє в 3 мінутах нашим винаходом, який поручають нї передові лікарі Америки і Европи. Се средство усуває волосє без болю, і справжнє Ваше лице чистим, гарним і привабним. Ми одержали богато листів з подякою від тих, котрі уживали се средство.

ВПОВНІ ГВАРАНТОВАНЄ. Коли не вдовольнить Вас, звернемо Вам гроші. Пришлоть нам $1.00 грішми або стемпами, адресуючи до: 121сч—

SALTZ CHEMICAL CO., Dept. 39,
209 E. 17th St., New York, N. Y.

ДАРОМ

ЧАЙ НА ПРОБУ.

15 ЧУДОВИХ РОСТИН творить сензацию в медичнім винаході—ОТЦЯ МОЛІНГЕРА СЛАВНІМ ЧАЮ З ЦЬВІТІВ. Коли терпите на ревматизм, затвердженє, занечищенє крови, долегливість в жолудку, нервовість, загальне ослабленє і біль голови, нервовість, недугу нирок або утроби, подайте сейчас своє імя почтовою карткою й одержите пачку чаю даром. Адресуйте: 117-128

MOLLINGER MEDICINE CO.,
52 Mollinger Building,
11 East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви ліпше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Зароблати більше гроший? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажаня сповнять ся, як Ви будете знати англійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по англійськи, як їм все є доступне. Вони читають англійські газети, ходять до театрів, беруть ся до торговлі і все понимають. Чи Ви на хотіли стати такими? Коли Ви слабо або і зовсім не знаєте англійської мови, то не марнуйте ані хвилї часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і завгучіть 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми гварантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по англійськи за незначайно малою оплатою. Учащати до сеї школи залишно. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всїх країв Америки. Тисячі людий покінчили сю школу і тепер вони дякують нам. Те саме пробуйте і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

Др. С. М. КАУФМАН

111 E. 7th Street, NEW YORK CITY

Спеціяліст всїх мужеських і женських внутрішних недуг. Лічить новими машинами електричними, уживає X-Рей.

Години приняти: від 9-ої рано до 9-ої вечер. 104—

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ

усуваємо волосє з лиця і инших частий тіла

РАЗ КА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО

за дуже малим коштом. 116ес27

Усуваємо також прищі, всякими, чорнушки, жовті плями, знаки віснові і другі нечистости шкіри і скіри. Зголосіть ся особисто або пишіть до:

THE SPARROW CHEMICAL CO.,
Dept. K—1, 196 East 4th St.,
NEW YORK, N. Y.

Українське питанє і міжнародний соціялїзм.

(З меморіялу укр. соц. дем. партії Австрії Інтернаціональному Соціялістичному Конгресови).

Українська соціял-демократична партія в Австрії ставить ся до українського питаня не тільки з погляду власної національної приналежности, але рівночасно з точки погляду ідеольогії (засад) міжнародного соціялїзму; се останна є для нас рішаючою.

Міжнародний соціялїзм домагаєть ся для кождого народу повної волї і незалежности та безумовного забезепеченя права на самоозначенє.

Міжнародний соціялїзм є глибоко переконаний, що тільки на такій підставі можна з успіхом і справедливо розвязати національну проблему в усім сьвіті. Тільки через се стане національний гнет неможливим в будучности і припинить ся остаточно національні суперечки, що тільки шкоди принесли людям, шкоди якої поправити годі.

Як довго тривати-муть національний гнет і національні суперечки — так довго міжнародний мир буде находити ся у вічній небезпеці.

Тому на рішене національних питань не треба дивити ся теоретично, яко на постулят справедливости і т. д., але також треба признати йому практичне, повне наслїдків значіне, яко одної з найважнїйших передумов тривалого мира.

Безумовно треба признати, що головною причиною нинїшної війни є імперялїзм. Уряди воюючих держав, готуючи ся до нинїшної війни від давна та оголошуючи її три роки тому назад, безперечно йшли на поводах імперялїзму. Однако рівнож незаперечною правдою є й те, що неупорядковане національного питаня, національний гнет, який так густо-часто проявляв ся, і неполагоджені національні суперечки та боротьба були для охочих до війни урядів корисні не тільки яко нїби то причина війни, але також були жерелом їх далеких надій на ріжні „національні революції", які мали помогти розбити противника. І сей так безсоромно надуживаний заклик „увільненя поневолених народів" служив урядам і пануючим клясам частенько до того, щоби зробити настрій, потрібний для війни, і викликати воєнний порив серед народних мас. Коли те все розважити, то мусить ся прийти до переконаня, що неупорядковане національних справ в середній і східній Европі було також фактором, який рішав про нинїшну війну. А те, що є правдивим для вибуху нинїшної війни, те останеть ся таким і для будучности, як що відносини не змінять ся до основ.

Тому легко можна зрозуміти, що правильне рішенє національного питаня на цілім сьвіті відверне і відкине одну з найважнїйших заслонок, які прикривають причини війни, і то ту, через яку осягнено найбільше нелюдське та неприродне, а власне, що імперялїстична війна зробила ся популярною навіть у широких кругах населеня.

Коли міжнародний соціялїзм не міг перешкодити вибухови війни та не міг припинити дальшого поширеня її, то тепер найважнїйшим його завданем є відкинути все те, що в будучности могло би привести до вибуху війни.

З сього виходить, що є обовязком міжнародного соціялїзму як найрішучійше домагати ся такого упорядкованя національного питаня в недалекім мировім договорі, щоби в будучности не було більше пануючих і поневолених народів. З нинїшної війни і з попереджаючої її історії люди повинні не тільки виняти правильну науку, але мають і практично застосувати її на будучих мирових переговорах. Якжеж можна розвязати національне питанє правильно та справедливо?

Загальний принцип, яким треба руководити ся при кождім національнім питаню, се **право на самоозначене для кождого, дотепер поневоленого народу.**

Скорше, чим брати ся до рішеня національного питаня, треба запитати дотичний нарід, відповідно до принципу самоозначеня, якого ладу він для себе бажає. Через те я не хочу сказати, що в кождім поодинокім випадку є потрібний плебісцит.

Кождий поневолений нарід, який находить ся під гнетом, до нинї вже богато тисяч разів заявляв глухому сьвітови, чого він для себе бажає та яким способом він надїєть ся вийти зі свого нещасливого положеня — тільки, що сьвіт був глухий і не захтів вислухати мови поневолених. Цілковито достаточно звернути увагу на жалї і бажаня поневолених народів, які вони до нинїшної хвилини висловили, щоби пізнати їх бажаня та змаганя. А се мусимо зробити передівсїм ми, соціялісти.

Українське питанє — се одно з найважнїйших національних питань сьвіта. Через те, що широка публика мало орієнтуєть ся в сій проблемі, вона з певностию цілковито не тратить свого першорядного значіня. Бо важність і дійсне значінє якогось питаня не залежить від того, чи й о скільки воно є знане, але тільки від того, чи й о скільки даний обєкт може впливати на инший та на відношеня взаїмні инших обєктів. Завдяки скількости українського народу, завдяки географічному положеню української території, завдяки природним богатствам її поверхні, непомірно великим скарбам, укритим в нутрі української землї, **Україна відгравала все найважнїйшу ролю в історії східної Европи** і то на переміну: раз активно то знову пасивно (яко предмет суперечки між сусїдними державами, на початку Росією та Польщею, опісля Росією та Австрією). Тепер після російської революції Україна намагаєть ся знову відограти активну ролю.

У вязку з сим правильне порішене українського питаня має незвичайно велике значінє.

Колишний російський міністер закордонних справ, Сазонов, 1905 року ясно заявив в петроградській думі, що одною з головних причин, чому Росія веде війну, є українське питанє. Тесаме не тільки визнав, але й доводив вітхненими словами колишний російський соціяліст, П. Струве.

Таким чином ми бачимо, що Україна, як колись була причиною тривалої війни між Польщею і Росією, так і тепер привела Росію до війни проти Австрії. Було би наївностию думати, що в будучности можна діло инакше наладити без радикальної зміни умов.

Як довго українська земля буде поділена між кількома сусїдними державами, як довго доля частини в одній державі буде красша нїж в сусїдній — так довго вона не перестане бути не тільки предметом зависти між сусїдними державами, але також податливим ґрунтом для пропаганди, в роді інтриґ з обох боків, і прикличе до житя в одній або другій державі українську ірреденту. А се все служить тільки для того, щоби довести до стану вічного кипіня, стану вічної небезпеки війни.

З усїх сих причин: 1) щоби забезпечити українському народови відповідну можливість розвитку, поступу і досконаленя, 2) щоби з другого боку знищити жерело небезпеки війни — **ми висловлюємо ся за самостійну українську державу, в яку мають ввійти всї землї, заселені Українцями.**

Се було би найбільше принципіяльним, найкрасшим і найбільш обіцюючим рішенем українського питаня, а заразом найширшим і удачним упорядкованем національних і господарських відношень великої частини східної та південної Европи, від Чорного моря до Припети, від Сяну і Карпат по Кавказ.

Однако ми добре се знаємо, що складність сього нашого домаганя зустріне великі трудности зі сторони заінтересованих держав, і власне тому ми звертаємо ся до міжнародного соціялїзму, до загально соціялїстичного конґресу і до кождого товариша з закликом: Аби вони з усею енерґією працювали в сім напрямі, щоби перемогти трудности й осягнути бажане рішенє через взаїмне порозуміне заінтересованих.

Купуйте The U. S. Liberty Bonds!

„Прийшов час, коли треба або побідити, або піддати ся".

„Для нас остав ся лиш один вибір. Ми його зробили".

ВУДРОВ ВІЛСОН,
Президент Злучених Держав.

„Чи ми маємо показати ся слабшими ДОЛЯРОМ нїж КРОВЮ своїх СИНІВ?"

ВІЛЛТЯМ ДЖ. МкАДУ,
Секретар Скарбу Злучених Держав.

ПАТРІОТИЗМ - ЛЬОЯЛЬНІСТЬ - ПОСЬВЯТА

Покладіть собі за ОБОВЯЗОК купити

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІ БОНДИ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ

на

Другу Позичку Свободи 1917 р.

Бонди випущено по $50.00, $100.00 і більші.

Відсотки є 4%, платні що шість місяців. Можете платити готівкою, або такими ратами:

2% підчас замовленя
18% 15. падолиста 1917 р.
40% 15. грудня 1917 р.
40% 15. січня 1918 р.

Удайте ся до свого банку, до почтаря, до своєї орґанізації, або до місцевого

КОМІТЕТУ ПОЗИЧКИ СВОБОДИ.

Вони дадуть Вам вказівки й поможуть набути бонд.

Вони виготовлять для Вас урядовий бляннкет.

У сьвіті нема безпечнїйшої щадниці як

БОНДИ ПОЗИЧКИ -- КУПУЙТЕ ТЕПЕР!

М. Філянський.

КЛЯТЬБА ПРОРОКА ЕЗДРИ.

(Передрук з 3-тої книжки журнала „Шлях", у Москві).

Вечірних жертв курив ся дим,
Кругом ридала вся країна.
І перед Господом своїм
Пророк спустив ся на коліна.

„О, Боже правий! Тяжкий гріх
Від літ колишних ляг над нами.
Наш край — в ярмі владик чужих,
Над нами меч і клейно їх
Лежить над нашими устами.

„У них в руках — наш труд, наш сон;
Їх глуз, їх воля — нам закон.
І-в зраді, Боже, край наш весь
І сором наш досяг небес.

„О, Творче наш! В сю мить риданя
За весь народ і вкупі з ним
Кладу всі сльози, всі зітханя
Пред вівтарем Твоїм сьвятим!

„Клянусь, що ми свій тяжкий гріх
Замолим, Боже, пред Тобою!
Ми змиєм кров нечисту тїх,
Хто весь наш край повив нудьгою;
Що тих, хто нас держав у млї,
Зметем ми з рідної землї.
І буде знов наша країна,
Як перш, і славна і єдина
І вже назад не буде знати
Пути їх дух, їх рід проклятий!"

І клявсь пророк. І клявсь народ.
І їх з небес почув Господь!...

ЗНАМЕНИТЕ ЗДОРОВЛЄ — НАШИМ ВЕЛИКИМ БАЖАНЕМ.

Як запевнити се велике бажанє, знамените здоровлє з належним старанєм о жолудок. В людськім тїлї є постійно отруя. Вона добуває ся з тїла через внутренности. Богато поважних недуг не дасть ся оминути, коли се дїланє видобуваня не є правильне. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина чистить жолудок і внутренности, усуває з ним всї відпадки і шкідливу отрую і скріплює цїле тїло. Сей лїк є охоронним якором проти всїх забурень жолудка, запор, болїв голови, нервовости, недокровности, загального ослабленя і т. д. — Трінера „Лїнімент здобуває собі тусаму всеесьвітну славу, бо він є найуспішнїйшим лїком на ревматизм, невралгію, біль в крижах, звихнене, нарушенє і т. д. Трінера лїки продає ся по всїх аптиках. Нові податки воєнні сиричнили малу надвишку цїн, але мимо сего, узглядняючи їх найвисше дїланє, Трінера лїки лишать ся завсїди найпотрібнїйшим домовим видатком.

JOS. TRINER, CHEMICAL LABORATORY,
1333—39 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill. (Adv.)

НЕДУЖІ ЛЮДИ

НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!

зі великими хронїчними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лікаря-спеціяліста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ

ТАМ ДЕ ЇЇ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ

і зверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.

Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої попол.; від 6-ої до 8-ої веч.; в неділї від 10-ої до 2-гої в полудне.

Користайте з моєї розмірної практики набутої через многі літа лікарського досьвіту. Я примінюю найбільше звісні методи з найновійшими і вельми цїнними електро-медичними приладами при лїченю хронїчних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.

Прийдіть поговорити зі мною особисто—і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціяліст хронїчних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найбільше науковими методами. Я переводжу гуртово фізичні і лабораторні розслїди кождої недуги. Моє лїченє скаталось успішне в многих упірчиних недугах, які другі не осягнули. Я уратував сотки людий від операційного стола через моє власне лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Зволїкане є небезпечне. 103-130

DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. межи 42-ою і 43-ою ул. New York City

DR. HUNT, спеціяліст,

з понад 34-лїтною практикою хронїчних і нервових недуг мущин, женщин і дїтий. Ослабленє, нервовість, висиснене нервів, безсонність, астма, брак енерґії, зміна житя у женщин, недуги серця, жолудка, утроби, легких, шрок, очий, уший, носа, горла і катер. Сумлїнна опіка. Умірковані цїни. Порада даром. Годинн: від 9-ої до 7.30, в неділї і сьвята від 10-ої до 1-ої. 116—

261 WEST 28nd STREET, NEW YORK CITY.
(близько 8-ої евеню).

SEVER-И ОПЛАТКИ НА БІЛЬ ГОЛОВИ І НЕВРАЛЬҐІЮ.

Приносить скору поміч. Цїна 25 центів за пачку з 12 оплатками.

ДОМОВИЙ ЛІНІМЕНТ.

Кождий член дому повинен все мати під рукою фляшку доброго лїніменту, аби в кождій хвили міг ужити в случаю якогось випадку ушкодженя тїла, звихнця, пухлини і корчів; на те все ми не знаємо лучшого средства над

SEVERA'S

GOTHARD ОЛІЙ.

Успокоює болї, корчі, і є дуже застосовуваний в много случаях на недуги як: ревматизм, невралгія, звихнення, покалїченя, пухлинн, напуханенє грунолів, штивність колїн і штивність мушкулів.

Цїна 30 і 60 центів. — В всїх друґшторах.

ДОБРИЙ НА ЗВИХНЕНЄ: П. Френк Веверка, з Блумфілд, Монт., пише нам февруара 16, 1917, що слїдує: „Звихнув я ногу в колїнї, однак по кількаразовім застосованю Gothard олію, всї болї устали і тепер знова чуюсь цїлковито добре". 6—

Severa's медицину дістанете в кождім друґшторі. Домагайтесь тільки Севера. — Коли би Ви не були в станї дістати деинде, пишіть впрост до нас:

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Elias Rosenthal АДВОКАТ.

ЗВІСНИЙ УКРАТНЦЯМ В АМЕРИЦІ

302 Broadway, 13th floor NEW YORK, N. Y.

Практикує понад 25 лїт в тутешних судах і перепроваджує всякі справи з успіхом.

ВИ ПОВИННІ МАТИ ГАРНЕ І ЗДОРОВЕ ВОЛОСЄ. Уживайте Karatol Stimulus Tonic, який запобігає випаданю волосся, усуває порші, свербленє шкіри на голові і причиняє до росту гарного і здорового волосся. Karatol Stimulus Tonic є найлїпшим средством до волосся для мущин і женщин.

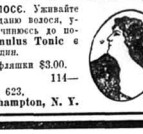

Спеціяльна оферта: Одна фляшка $1.00, 4 фляшки $3.00.

Висилайте замовленя і гроші до: 114—

KARATOL LABORATORIES, Dept. 623,
Box 1076, Binghampton, N. Y.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНЇЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ ТІ МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

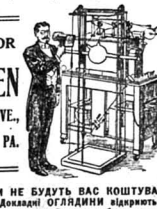

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкажете ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі нелепости.

Довгі літа практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через посліднє застосованє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь вимірені, то вголосить ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в крижах, втратуу памяти, бите серця, слабість нирок, надумчивість, пригноблене, болї голови, дрощі, нервози, ослаблене членів тїла; болики, скірні висипки, катар, нечо Вас горло, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячки, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є першою проповідкою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Вані відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдовольнять Вас, бо я поможу Вам в скорім часї. Я лїчу саму причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсїм безплатна. — Прийдіть до мене сейчас, коли нуждаєте помочи лікарської. Зволїкане є небезпечне. 77-89

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за свої бадання.

ГОВОРИМЛЮ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя якихнебудь ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато, також случаях, які передтим вимагали операції, можна нині вилічити цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Для в поєднаню найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обхідати апарати внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу вирозвати струї електричного сьвітла в тіло і забити ними заразливі бакциї, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тілки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилічимого, не піднимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові в понедїлки, середи, і пятниці від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевайтер 3-ої авені і субвею.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 28 літ досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, прокуклину, геморойди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаєсь при лїченю недуг крови. Голосить ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Години приняття: від 9. рано до 8. веч., в пятниці від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконую всїмі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропукляну при помочи спеціяліста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
204 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
New York City.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон: 1882 Stuyvesant.

МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда капсула має назвиско MIDY
Уживайте відробів.

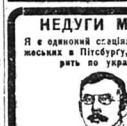

ДАРОМ! Кождим дістано каталоґ найгарнїйших річний і ще кочуваних — даром, — хто надішле нам свою адресу і залучить 4 цент. марку на оплату пересилки. 88-
GLOBE NOVELTY CO.,
Box 41, Sta. D., New York City.

НЕДУГИ МУЩИН
Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

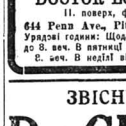

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий у се своє знане і довголїтну практику відає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ,
11. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 2. веч. В недїлї від 10. до 2.

ЗВІСНИЙ
Dr. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.
ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, очему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію або яку иншу недугу, їдіть де добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лїкар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ.—ЛІКИ $1.00
За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої. 104—

Перед ужитєм По ужитю

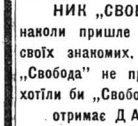

ВЕСНЯНКИ, плями на лици, прищі лїщаті, і всяка нечистість на тїлї, зникнуть цїлковито і під ґарантією нїколи не вернуть по кільканадцяти ужитю сїдної краси крему „Амор". Цїна слоїка $2. 118-23
THE AMOR NOVELTIES CO.,
313 Avenue A, New York, N. Y.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"
наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати отримає ДАРОМ
ГАРНУ
КНИЖОЧКУ
Присилайте адреси до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

74.

Панове Делеґати! Від коли Ваші проекти почали ся поміщувати в „Свободї", я всї їх читаю і над ними розважаю. Не один з тих проектів буде дуже користним для нашої дорогої організації, У. Н. Союза. Але про одну справу, яка є найконечнїйшою і найпотрібнїйшою, не тільки для нашої організації, але для цїлого українського народу тут в Америцї, анї один з Вас не спіняє.

Перше нїм поставлю свій проект в справі, про яку я думаю, належить ся від мене признати з радостию, що наша орґанізація так гарно розвиваєть ся, що варта їй позавидувати. А длячого? Бо має добрих господарів і будівничих, котрі побудували її на добрих і тривких підвалинах та дбають о неї, як о своє власне добро. Честь їм за те! Длятого росте наша орґанізація, росте і каса її. Понад чотириста тисяч долярів — ах, то гарна сума!

Каса росте, а гроші лежать. Але ростуть і дїти українські на американській Українї. А поспитаймо самі себе: як ростуть і на що ростуть? Тут застановіть ся, панове Делеґати, і придивіть ся иншим народам, а особливо Полякам. В кождім більшім містї є польські доктори, польські адвокати, польські судії, польські інжинїри і т. д. А ми, Українцї, що? Майнери і фабричні робітники. А дїти українські що? Та покінчать публичну школу і гайда до фабрики і до майнів. Там вони кінчать висші школи...

З кого складаєть ся наша орґанізація? Відповім: з фабричних робітників і з майнерів. Хто зложив тії тисячі долярів до головної каси? Фабричні робітники і майнери. А школи для дїтий тих членів, котрі належать до згаданої орґанізації, де?

Перед останною (13-тою) конвенцією сипали ся проекти за проектами в справі своєї рідної школи. І я також поставив був такий проект. Колиж надійшла конвенція, коли пп. делеґати почали обраджувати справи для добра нашої орґанізації, то справа про школи занєтилась, а проекти про школи повандрували в кіш.

На теперішній конвенції то вже певно пп. делеґати справі шкільній заспівають „вічная память"... Не дай того, Боже!

Панове Делеґати! Я ставляю лиш сей один проект в справі шкільній, бо може лиш той один буде. Щоби фонди, котрі не є конечно потрібні, знести, а на їх місце заложити один новий фонд — фонд шкільний. Колиб Ви инших фондів не скасували, то і так до тих фондів можна ще доложити висше згаданий фонд. На такий фонд я сам обовязую ся по 50 центів місячно платити, з великим вдоволенєм. Памятайте, що лиш школї наша будучність, тож не відкладайте сеї так важної справи, тілько старайте ся привести її до дїла.

Відіймїть з тої так гарної суми гроший хоч би і кількадесять тисяч долярів на будову бодай одної висшої школи, в якій наша молодїж могла би вчити ся в своїй рідній, українській мові, щоби не зосцнув у нїй дух український. Щобно тодї пізнають нас инші народи, що ми за нарід є.

Вам панове Делеґати, котрі тяжко працюєте по шапах і по майнах, лежить на серци добро дїтий Ваших. Щоби вони так тяжко не працювали, як Ви працюєте, щоби Ваші сини могли стати ся провідниками українського народу, поставте сю справу на першім місци і впровадьте її в дїло, а буде честь і слава для Вас!

Нехай Господь помагає Вам до проваджения добрих дїл для нашої дорогої організації, У. Н. Союза, і для цїлого українського загалу тут, у нашій прибраній вітчинї.

Т. Шевчик,
член 109 відділу У. Н. С.

75.

1. Конвенція повинна відбувати ся що три роки.

2. Кошти делеґатів повинна оплачувати каса Союза, а не каси відділів.

3. Кождий член Союза по 6 місяцях має повне право до всїх запомог і до посмертного, на яке є обезпечений.

4. Кождий член, котрий зістав невилїчимо хорий і на все до працї нездібний, на виразне його бажанє і його родини мав би дістати свою посмертну запомогу і перестав би бути членом Союза.

5. Скасувати лїни, бо вони кривдять старих членів.

6. Щоби старих членів переписати до Союза від тих лїт, як вони вступили до орґанізації.

7. Щоби член був приймленний від того дня, коли вступить до орґанізації.

8. Коли стоїть в Союзї муж і жінка, то або жінка не платила фонду резервового, тих 35 центів, бо то є безпідставне, бо той фонд для жінки не має жадної користи.

9. Щоби відділи не платили зі своєї каси вкладок за суспендованих членів до каси Союза, бо тим нищить ся каси відділів.

10. На случай розвязаня відділу маєток, який би був у сїм відділї, не повинен переходити на власність У. Н. Союза, а члени розвязаного відділу можуть з ним зробити, що самі схочуть.

11. Дїти повинно ся принимати до М. У. Н. Союза від одного року житя, без ріжницї, чи їх родичі належать до У. Н. Союза, чи нї. Тим прибдалоб ся велике число членів до М. У. Н. Союза.

12. По 6 місяцях членства на случай смерти дитини родичі мали би дістати посмертну запомогу 300 долярів.

13. Коли дитина пережне 18-тий рік житя, а є членом У. Н. Союза, то дістає зворот тї 300 долярів.

14. „Свобода" повинна виходити що дня, окрім недїль, і щоби в цїй було меньше тих непотрібних оголошень.

15. Я годжу ся з тим проектом, в якім було сказане, щоби член міг побирати якусь суму за житя. Коли член є забезпечений на 500 чи на 1000 долярів, а йому умре жінка, то він і його дїти повинні дістати з тих гроший запомогу. Се було би дуже добре для фамілії і не одним дїтям вторло би ся сльозу. За те члени тримались би нашої орґанізації і не шукали би захисту по чужих і нам ворожих орґанізаціях.

Мих. Козак,
член 5 відділу У. Н. Союза.

РУХ У ВІДДТЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ПОРТТЕМПТОН, ПА. Тов. „Укр. Сїчові Стрільцї", від. 14, повідомляє свої членів, що мітинґ відбудеть ся в ту недїлю, 21. жовтня, в школї. Кождий член має явити ся і виповнити свої належитости; в противнім разї буде суспендований. — С. Кудрик.

ПОЗИР! УКРАЇНЦІ З СКРЕНТОН, ТЕЙЛОР І ОКОЛИЦІ!
СЬПІВАЦЬКЕ ТОВАРИСТВО „БОЯН"
відограє оперету в 3-ох дїях
„ОХ НЕ ЛЮБИ ДВОХ!"
дня 4. падолиста 1917
В POLONIA HALL,
S. Pittston Ave. і corner Elm St.,
Scranton, Pa.
дня 11. падолиста 1917
на Тейлорі в „Народнім Домі".
ДІЄВІ ОСОБИ:
Максим Дурнь ..... п. М. Ґзух
Катерина, його жінка..... п-і Н. Ковпак
Юрко, їх син ..... п. Н. Голодатий
Марцуня, їх дочка ..... п-на О. Калакуча
Іван, любовник Марцуні..... п. А. Ґриб
Кузьмко, мельник ..... п. С. Кущій
Ґерико ..... п. П. Дочич
Хаскель, його син..... п. Із. Ткач
Параска, пістунка ..... п-на Ю. Ґриб
Жандарм ..... п. Д. Яцун
Режісер п. М. Матвіїв.
Межи актами будуть монольоґ і співи.
Кождий сьвідомий Українець повинен прийти. 124-27.29
Початок точно о годинї 7.30 вечером.
ТІКЕТИ 35 і 25 ЦЕНТІВ.

ПОЗИР УКРАЇНЦІ В ПУЛМЕН І ОКОЛИЦІ!
Аматерський Драматичний Кружок в Вест Пулман, Іллінойс
відограє комічну оперету в 3-ох дїях Нагоранського
„ОХ НЕ ЛЮБИ ДВОХ!"
дня 27. жовтня 1917
під ч. 203 Іст 115-та улиця,
Кенсінґтон, Ілл.
Кличем нашим є, щоб на сїй нотуї не зібрало ані одного Українця нї Українки з сеї місцевости і околиці. Но представлено забава з танцями. Буфет у відмінім заряді. За добру забаву ручить 124-26 КОМІТЕТ.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ
Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Цїна за примірник 30 цент., за 15 примірників $3.35.
Замовляти і гроші посилайте до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!
„ВЕСЕЛЕ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"
Про Мужинів, Козаків, Попів, Ксьондзів, Лїхів, Москалїв, Жидів і Циганів.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
Цїна з пересилкою 55 ЦЕНТІВ.
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

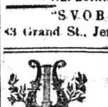

ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА БІБЛІОТЕКА.
Має великий вибір усяких українських музичних творів, як для усього сьвіту, так і для музикальних сольових інструментів. Між иншими творами находять ся отсї видання.
1) ВЕЛИКИЙ ПІДРУЧНИК ШКОЛА НА СКРИПКУ, самоучитель, з вказинями потрібними вказівками для початкуючих. Цїна враз з пересилкою.....$1.25
2) ПІДРУЧНИК ШКОЛА НОТ ДО САМОУЧЕНЯ СПІВУ. Друге видане з додатком многих згрних українських пісень. Цїна .....75 цент.
Також маю до продажи великий вибір українських ПІДРУЧНИКІВ ДО ПРЕДСТАВЛЕНЬ.
Також є у мене до виполнення всякі ПАРТИТУРИ до СПІВУ до українських ПРЕДСТАВЛЕНЬ.
При жаданю каталоґа просимо надіслати 2-центову марку.
Ручить ся за точність і совісне полагодженє всяких замовлень.
Видавництво „Українська Музична Бібліотека", 100с—
Г. Е. СМОЛИНСЬКОГО.
Адреса: H. E. SMOLEN,
53 Lenox Ave., New York, N. Y.

НОВІ ВИНАХОДИ ВИГРАЮТЬ ВІЙНУ.
ВИНАЙДІТЬ: Охорону проти субмарин.
Пишіть по мою БЕЗПЛАТНУ книжку. А також по СПЕЦІЯЛЬНУ ЛІСТУ потрібних винаходів.
Держава повнує практичних плянів. Чи можете предложити які? Ми поможемо Вам дістати патент у відповідним державним департаменті для одобрения винаходу.
НЕ ВОЛІКАЙТЕ.
Пишіть ще нинї у своїй рідній мові до: 103с—
A. M. WILSON,
PATENT ATTORNEY,
301 Victor Building,
Washington, D. C.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.
Для ослаблених мущин.
Потребуєте післати нам лише 50 центів.

Ослаблені мущини як також нервові, лїстають радикально і раз на все вилїчені через ужите средства NOVO. Є се, можна сказати, чудове средство, яке вилїчило вже тисячі нервужних мущин. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблене, коли утратили силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, дрожанє, слабість нирок або инші недуги каналу уринного, нервримні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се робить друге, то лїстаєте тудоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часї, зробить Вас сильним, здоровим і щасливим, так що будете всякі уживати всякі приємности житя. На доказ і для переконання Вас о сїм, що NOVO средство се дійсно здїйсне, вишлемо Вам ДАРОМ таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днїв, навіть приждем час. Пишіть до нас безпроволочно, надміняючи часопись, в якій Ви читали се оголошенє а ми вишлемо Вам сейчас згадане средство. 115с—
NOVO COMPANY, Dept. 28,
Box 4000, Philadelphia, Pa.

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.
Я є спеціялїст від всїх особистих недуг, як прим. гемороїди і т. п. Хронічні недуги (у мущин), недуги крови, нирок, міхура і других орґанів. Нові або старі випадки. Не ждіть. Курацїя в офісї д-ра Брайна в умірковани цїнах. Я достаю ліки. Прийдіть вперше до мене, і заощадіть час, гроші і терпіня. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візитї Др. Брайн може розповісти Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам цїну.
В моїм офісї говорить ся також Вашою мовою. Мой адрес.
Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої авенї)
Офіс вітворений: від 9-ої рано до 8-ої попол., в недїлї від 9-ої до 1-ої в пол.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїнї 7 цент. штука.

ХОРІ ЛЮДИ!
Чи не стратили Ви терпеливости заради нашій недузї.
З дня на день в року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі сїлякі зерна і уже вилїчив та сїлякі терпи в тривмище житя. Коли Вам житє надоїло задля пробування ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES
Він Вам цїлковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: недовольність, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—
Недуги заразливі і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „X лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар поєднає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм
Dr. Landes, 140 East 22nd Street (между Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone: Gramercy 3823.
Години приняття: від 10. рано до 8. вечер.
В недїлї від 10. рано до 1. пополудни.
140 EAST 22 ST, N.Y.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Гемороїди прішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без зглядну як старі і тяжні, скоро лїчить ся при помочи найменьших видатках. 104—
І подумайте над сим! Нї один долар заплати, аж Ви вістаєте вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(близько 75-ої улицї).
HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ДАРОМ! ДОСТАВЛЕНА ДО ВАШОЇ ХАТИ. КОТРУ ВИ З НИХ ХОЧЕТЕ?

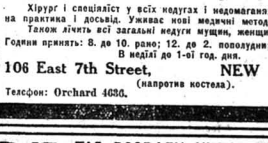

Ми вишлемо котрубуль з тих найновійших моделїв, коли пришлете нам нижший купон і
$3.00
Також вишлемо Вам ЗОВСІМ ДАРОМ 20 найновійших і найгарнїйших українських пісень, 500 шильок і ґаранцію на 20 лїт.
При одержаню машини і дарунків, заплатите решту $17.50.
MELROSE GRAFONOLA CO.,
752 Melrose Avenue,
Bronx, N. Y.
Імя .....
Улиця .....
Місто U-10

АКУШЕР-СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. I. MICHEL
Хірурґ і спеціяліст з всїх недугах і недомаганях женщин. Довголїтна практика і досьвід. Уживає нові медичні методи.
Також лїчить всї загальні недуги мущин, женщин і дїтий.
Години приняття: 8. до 10. рано; 12. до 2. пополудни; 6. до 8. год. веч.
В недїлї до 1-ої год. дня. 118сч—
106 East 7th Street, NEW YORK CITY.
(напротив костела).
Телефон: Orchard 4636.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

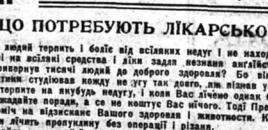

При повороті до краю і тут в Америцї нема лїпшого ремесла від автомобільного. Наша школа видала 8,000 дол. на узаконенє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся ними кермувати, той стане добрим шофером. Вдячність по всї часи. Знаєте, що наша школа лїпша від других щодо. Її тривкість. Ми знакомимо у Вашій мові. У нас є денні і вечірні курси. Можете платити тижнево. Закажіть до другої школи, найдіть і подивіть ся і пам'ятайте. ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ ЩЕ НИНЇ. 108-24
ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N. Y.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН
Доктор Васерман, який лїчить у спішно хороби жолудка, нерв. ких, серця, утроби і нерок, ревматизм і всї недуги крови і скірні вилїчить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи.
Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкаря. Перша візита є у него за даромо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити чи нї, позаяк невилїчимі недуги він не береть лїчити. 106—
Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.
Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. пол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити по українськи.

ЛІКАР з поверх 37-лїтною практикою.
ДЛЯ ТИХ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ЛІКАРСЬКОЇ ПОМОЧИ.

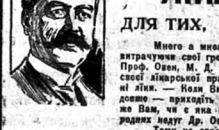

Много а много людий терпить і болїє від всїляних недуг і не находить помочи. Даремо витрачуючи свої гроші на всїляні средства і лїки задля незнаня анґлїйскої мови. І чому своєї лїкарської практики студіюв кожду не хуту так довго, аби пізнав усї причини і поміч доволе — приходіть і жадайте поради, а се не коштує Вас нїчого. Тоді Проф. Овен, М. Д. скажу Вам, чи є яка поміч на відзискане Вашого здоровля і животности. Кромі многих ріжних родних нуг Др. Овен лїчить пропукляну без операції і різаня. 116—
Тому не зволїкайте, але прийдіть сейчас або опишіть в подробицях Ваші терпіня і недомаганя у Вашій рідній мові на отсю адресу:
PROF. OWEN, 221 E. 17th STREET, Dept. 12., NEW YORK, N. Y.
Години офісові: Щодня від 10-ої до 5-ої. В недїлї від 10-ої до 1-ої. У вівторки і пятницї аж до 8-ої години вечер.